

Regeringens proposition till riksdagen om godkännande och sättande i kraft av samarbetsavtalet om partnerskap och utveckling mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Islamiska republiken Afghanistan, å andra sidan

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att riksdagen godkänner det i februari 2017 upprättade samarbetsavtalet om partnerskap och utveckling mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Islamiska republiken Afghanistan, å andra sidan, och att riksdagen antar en lag om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen.

Avtalet är ett samarbetsavtal där man kommer överens om samarbete bland annat inom sektorerna handel, ekonomisk utveckling och utvecklingssamarbete samt demokrati, mänskliga rättigheter och god förvaltning. Avtalet inbegriper också skyldigheter som är centrala för Europeiska unionens utrikespolitik, bland annat allmänna åtaganden om mänskliga rättigheter, demokratiska principer och respekt för rättsstatsprincipen, förhindrande av spridning av massförstörelsevapen och bekämpning av terrorism.

Avtalet med Afghanistan är till sin karaktär ett blandat avtal som både innehåller bestämmelser som hör till medlemsstaternas behörighet och bestämmelser som hör till Europeiska unionens behörighet. Avtalet träder i kraft den första dagen i den andra månaden efter den dag då parterna till varandra anmäler att de rättsliga förfaranden som är nödvändiga för detta ändamål har slutförts.

I propositionen ingår ett förslag till lag om sättande i kraft av avtalet. Lagen avses träda i kraft samtidigt som avtalet träder i kraft, vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av statsrådet.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
INNEHÅLL	2
ALLMÄN MOTIVERING	3
1 INLEDNING.....	3
2 NULÄGE	3
2.1 AVTALS- OCH HANDELSFÖRBINDELSERNA MELLAN EUROPEISKA UNIONEN OCH AFGHANISTAN.....	3
2.2 AVTALS- OCH HANDELSFÖRBINDELSERNA MELLAN FINLAND OCH AFGHANISTAN	4
2.3 BEDÖMNING AV NULÄGET.....	4
3 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	5
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	5
4.1 EKONOMISKA KONSEKVENSER	5
4.2 KONSEKVENSER FÖR MYNDIGHETERNA	5
4.3 MILJÖKONSEKVENSER	5
4.4 SAMHÄLLELIGA KONSEKVENSER.....	5
5 BEREDNINGEN AV PROPOSITINEN	6
5.1 BEREDNINGEN INOM EUROPEISKA UNIONEN	6
5.2 DEN NATIONELLA BEREDNINGEN	6
DETALJMOTIVERING	7
1 AVTALETS INNEHÅLL OCH FÖRHÅLLANDE TILL LAGSTIFTNINGEN I FINLAND	7
2 LAGFÖRSLAG	14
3 IKRAFTTRÄDANDE	14
4 BEHOVET AV RIKSDAGENS SAMTYCKE SAMT BEHANDLINGSORDNING ..	15
4.1 BEHOVET AV RIKSDAGENS SAMTYCKE	15
4.2 BEHANDLINGSORDNING.....	17
LAGFÖRSLAG	18
om samarbetsavtalet om partnerskap och utveckling mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Islamiska republiken Afghanistan, å andra sidan	18
FÖRDRAGSTEXT.....	19

ALLMÄN MOTIVERING

1 INLEDNING

I januari 2011 gav Europeiska unionens (EU) råd kommissionen och unionens höga representant för utrikesfrågor och säkerhetspolitik förhandlingsmandat att förhandla fram ett samarbetsavtal om partnerskap och utveckling med Afghanistan (Cooperation Agreement on Partnership and Development, CAPD, nedan även kallad "samarbetsavtal"). Samarbetsavtalet mellan EU och Afghanistan är ett element i EU:s långsiktiga stöd till Afghanistan och uppdaterar samarbetsdeklarationen (Joint Declaration) från 2005 och EU:s handlingsplan för Afghanistan och Pakistan (EU Action Plan on Afghanistan and Pakistan) från 2009.

Samarbetsavtalet ger en utfästelse om samarbetet mellan EU och Afghanistan på generell nivå. Bilateral avtal av samma typ har redan ingåtts med Afghanistan bl.a. av Förenta staterna och Indien. Afghanistan behöver fortfarande såväl militärt stöd, utvecklingssamarbete som civil krishantering och den internationella gemenskapen, däribland Finland, har senast vid de internationella toppmötena 2016 (Nato/Warszawa, EU/Bryssel) åtagit sig att stödja Afghanistan långsiktigt och övergripande. Också stödet till den afghanska ekonomin och handeln kräver internationella stödåtgärder.

Samarbetsavtalet om partnerskap och utveckling är den första avtalsförbindelsen mellan EU och Afghanistan och bildar en rättslig ram för det samarbete som har utvecklats sedan 2001. Samarbetsavtalet bildar grunden för förbindelserna mellan EU och Afghanistan under de följande tio åren och kan utan ytterligare åtgärder förlängas med fem år.

Avtalet tar upp formerna för samarbetet mellan EU och Afghanistan på ett allmänt plan. Avtalet förpliktar inte till just något mera än till samarbete, till innehållet ligger detta avtal mycket nära de traditionella avtalen om partnerskap. Avtalet beaktar de principer och förutsättningar som det kommande partnerskapet mellan EU och Afghanistan bygger på (avdelning I och II). Vidare innehåller det klausuler om väsentliga element som gäller mänskliga rättigheter och förhindrande av spridning av massförstörelsevapen och skapar möjligheter för samarbete på många olika sektorer såsom utvecklingssamarbete (avdelning III), handel och investeringar (avdelning IV) samt rättsliga frågor och rättsstaten (avdelning V). I samarbetsavtalet ingår också kapitel om sektorsspecifikt samarbete (avdelning VI).

2 NULÄGE

2.1 AVTALS- OCH HANDELSFÖRBINDELSERNA MELLAN EUROPEISKA UNIONEN OCH AFGHANISTAN

EU:s senaste strategi för Afghanistan trädde i kraft i oktober 2017. Strategin för Afghanistan är inriktad på fyra prioriterade områden: 1) att främja fred, stabilitet och regional säkerhet, 2) att förstärka demokratin, rättsstatsprincipen och skyddet för mänskliga rättigheter samt främja god förvaltningssed och kvinnornas egenmakt, 3) att stödja ekonomisk och mänsklig utveckling och 4) att ta itu med migrationsproblemen.

Det sammanlagda EU-stödet till Afghanistan uppgår till cirka 1 miljard euro om året och Afghanistan är det land som får mest bistånd från EU. Prioriterade sektorer inom utvecklingssamarbetet är jordbruket, hälsa och näring, en reform av säkerhetssektorn och utveckling av rättsstaten samt demokrati och redovisningsskyldighet.

EU var 2016 Afghanistans trettonde största handelspartner. Värdet av Afghanistans export till EU-området uppgick 2016 till cirka 25 miljoner euro och EU:s export till Afghanistan till cirka 269 miljoner euro. För Afghanistan är importen till den europeiska marknaden skattefri i enlighet med EBA-arrangemanget (Everything But Arms).

2.2 AVTALS- OCH HANDELSFÖRBINDELSERNA MELLAN FINLAND OCH AF- GHANISTAN

Finlands Afghanistanpolitik bygger på ett övergripande grepp som kombinerar politisk påverkan, bilaterala förbindelser, utvecklingssamarbete samt militär och civil krishantering. Finland har goda politiska förbindelser med Afghanistan. Diplomatiska förbindelser knöts 1956, men ett vänskapsavtal mellan länderna ingicks redan 1928 och det trädde i kraft den 15 december 1930 (FördrS 29/1930).

Finland och Afghanistan ingick 2013 ett bilateralt partnerskapsavtal som trädde i kraft den 1 juli 2014 (FördrS 64/2014). Det avtalet ska gälla till 2024. I avtalet förbinder sig parterna till ett långsiktigt politisk partnerskap. Mera ingående fastställs politiken i statsrådets respektive gällande redogörelse till riksdagen med riktlinjer om Finlands helhetsstöd till Afghanistan. Vidare undertecknades ett samförståndsprotokoll mellan den finska och den afghanska regeringen om återsändande och återtagande av asylsökande i oktober 2016 i Bryssel. Politiska konsultationer mellan Finland och Afghanistan hålls vartannat år.

Finlands ekonomiska förbindelser med Afghanistan har varit anspråkslösa. Finländska företag bedöms ha de bästa förutsättningarna att komma in på den afghanska marknaden genom att delta i internationella offerttävlingar i anknytning till utvecklingssamarbetsprojekt. År 2016 uppgick värdet av importen från Afghanistan till cirka 3,4 miljoner euro och av importen från Finland till cirka 1,4 miljoner euro. Den största enskilda produkten inom handelsutbytet är afghansk päls som importeras till Finland för att här auktioneras ut. Afghansk-finska handelsföreningen grundades 2014 i syfte att främja kommersiella förbindelser. Finländska företag har hittills inte deltagit i internationella organisationers upphandlingar i anknytning till Afghanistan. Sådana kommersiella förbindelser är dock möjliga och denna verksamhet vill utrikesministeriet utveckla. Utrikesministeriet strävar efter att utveckla sådan verksamhet. Det enda konkreta projekt hittills som har att göra med externa ekonomiska relationer och som stöds av utvecklingssamarbetsmedel är Geologiska forskningscentralens projekt som ska göra finländsk gruvkompetens mera känd.

2.3 BEDÖMNING AV NULÄGET

Afghanistan är ett av världens fattigaste länder, men när landet utvecklas har det också en stor handelspotential. Den ekonomiska tillväxten i Afghanistan uppgick 2017 till cirka 2,5 procent. Tillväxten förväntas fortsätta på samma nivå också i framtiden. Afghanistans strategiska läge i mitten av Asien ger landet goda möjligheter till utrikeshandel. Särskilt naturtillgångarna kommer framöver att stå i fokus. Det har fastställts att Afghanistan har ansenliga mineraltillgångar som kan ge avsevärd ekonomisk effekt, om de utnyttjas på rätt sätt. Tack vare sitt geografiska läge kan Afghanistan också fungera som transitland för energitransporter från det på naturtillgångar rika Centralasien till Indiska oceanen.

För närvarande är handeln mellan EU och Afghanistan fortfarande ringa på grund av de senaste decenniernas konflikter, men när säkerhetsläget stabiliseras har landet potential att rätt snabbt bli objekt för handel och investeringar. Avtalet bygger grunden också för ett utvidgat samarbete mellan Finland och Afghanistan och eventuellt för ökad handel mellan våra länder.

3 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN

Målet för avtalet är att främja samarbetet mellan EU och Afghanistan med bred täckning och på ett relativt allmänt plan tar avtalet upp många områden för samarbetet. Avtalsbestämmelserna omfattar samarbete bland annat i anknytning till mänskliga rättigheter, demokrati, utvecklingssamarbete, handel och investeringar, fred och säkerhet, internationell fred och jämställdhet mellan könen.

Avtalet stipulerar om inrättande av en gemensam kommitté som ska sammanträda genom ömsesidig överenskommelse. Kommittén ska säkerställa att avtalet fungerar och genomförs korrekt.

Propositionen syftar till att inhämta riksdagens godkännande för avtalet. Propositionen innehåller också ett förslag till så kallad blankettlag, genom vilken de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen sätts i kraft.

4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER

4.1 EKONOMISKA KONSEKVENSER

Avtalet har inga direkta konsekvenser för statsbudgeten, men beräknas få positiva konsekvenser för både relationerna och det ekonomiska samarbetet mellan EU och Afghanistan och mellan Finland och Afghanistan. Målet för samarbetsavtalet mellan EU och Afghanistan är en tillnärmning i såväl det politiska samarbetet som handelssamarbetet mellan parterna. När avtalet träder i kraft intensifieras samarbetet mellan EU och Afghanistan med bred täckning. För Finlands del kommer eventuella positiva konsekvenser till synes på längre sikt.

4.2 KONSEKVENSER FÖR MYNDIGHETERNA

Avtalet har inga direkta konsekvenser för myndigheterna. Genom avtalet inrättas en institutionell ram som består av en gemensam kommitté (avdelning VIII, Institutionell ram, artikel 49). Den gemensamma kommittén får upprätta särskilda kommittéer eller arbetsgrupper för att bistå den vid fullgörandet av dess uppgifter. De uppgifter som följer av dessa kommittéer och grupper kan skötas på normalt sätt med nuvarande personal.

4.3 MILJÖKONSEKVENSER

Avtalet har inga direkta miljökonsekvenser, men parterna ska samarbeta i syfte att bistå Afghanistan i arbetet med att införa en hög miljöskyddsnivå och främja bevarande och hållbar förvaltning av naturresurser och biologisk mångfald, inbegripet vattenresurserna. Vidare åtar sig parterna att främja en hållbar utveckling på alla delområden och främja att multilaterala avtal på miljö- och klimatförändringsområdet ratificeras och följs. Klimatförändringarna beaktas också systematiskt inom alla områden av utvecklingssamarbetet.

4.4 SAMHÄLLELIGA KONSEKVENSER

Syftet är att avtalet ska främja politisk dialog mellan avtalsparterna och förbättra samarbetsmöjligheterna utifrån gemensamt överenskomna värden. Strävan är att främja samarbetet mellan parterna inom flera olika områden och få till stånd positiva samhällseffekter, särskilt i Afghanistan. I avtalet förbinder sig parterna till gemensamma principer för att främja demokrati och mänskliga rättigheter. Avtalet kan bedömas ha positiv verkan genom att stärka en god förvaltning, demokratin, det civila samhället och samhällsekonomin i Afghanistan.

5 BEREDNINGEN AV PROPOSITINEN

5.1 BEREDNINGEN INOM EUROPEISKA UNIONEN

Europeiska unionens råd gav den 14 januari 2011 kommissionen och unionens höga representant för utrikesfrågor och säkerhetspolitik förhandlingsmandat att förhandla fram ett samarbetsavtal med Afghanistan. Förhandlingsmandatet slogs fast i EU:s råd för utrikes frågor i november 2011 och inledandet av förhandlingarna offentliggjordes officiellt i december 2011 vid den internationella Afghanistankonferensen i Bonn. Förhandlingarna om samarbetsavtalet kunde slutföras i april 2015 efter den fjärde förhandlingsomgången i Bryssel.

I januari 2016 lade unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik och kommissionen för rådet fram ett gemensamt förslag till rådsbeslut om undertecknande av samarbetsavtalet mellan Europeiska unionen och Afghanistan (som ingås enbart av EU). Medlemsstaterna var eniga om innehållet i avtalet men uttryckte enhälligt en preferens för ett ”blandat” avtal med provisorisk tillämpning. Denna ståndpunkt bekräftades formellt av Coreper i september 2016. Coreper uppmanade kommissionen och den höga representanten att se över förslagen i enlighet med ståndpunkten för att beakta avtalets blandade karaktär och dess provisoriska tillämpning. Kommissionen och den höga representanten lämnade rådet ett justerat förslag i september 2016. Den 15 februari 2017 godkände rådet undertecknandet, på unionens vägnar, och provisorisk tillämpning av avtalet. EU:s höga representant och Afghanistans finansminister undertecknade avtalet den 18 februari 2017. Avtalet började tillämpas provisoriskt den 1 december 2017.

5.2 DEN NATIONELLA BEREDNINGEN

Utrikesministeriet har berett ärendet i samarbete med de andra sektorministerierna. Avtalsförhandlingarna och avtalstexten har behandlats i sektionen för handelspolitiska frågor och i sektionen för yttre förbindelser. Statsrådet lämnade riksdagen en redogörelse för förhandlingsmandatet med en E-skrivelse (E 89/2011 rd) i november 2011. Senare har riksdagen hållits underrättad med en U-skrivelse (U 47/2012 rd) i februari 2012 och med en kompletterande U-skrivelse (UK 2/2017 rd) i januari 2017.

Regeringens proposition har beretts vid utrikesministeriet. Den har sänts på remiss till arbets- och näringsministeriet, finansministeriet, försvarsministeriet, inrikesministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, justitieministeriet, kommunikationsministeriet, miljöministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, statsrådets kansli och Ålands landskapsregering. Jord- och skogsbruksministeriet, social- och hälsovårdsministeriet och Ålands landskapsregering lämnade yttranden. Den tekniska rättelse som social- och hälsovårdsministeriet föreslog har beaktats i propositionen.

DETALJMOTIVERING

1 AVTALETS INNEHÅLL OCH FÖRHÅLLANDE TILL LAGSTIFTNINGEN I FINLAND

Ingressen. I ingressen bekräftar parterna sin anslutning till allmänna folkrättsliga principer och till målen och principerna för FN:s stadga, internationella konventioner och FN:s säkerhetsråds resolutioner. Vidare bekräftar parterna strävan att stärka sin dialog med syfte att stödja stabiliteten i Afghanistan och regionen, främja en stabil och demokratisk politisk miljö och Afghanistans integrering i världsekonomin, stödja utvecklingssamarbete, ömsesidigt stärka handel och investeringar samt vikten av samordning när det gäller parternas lösningar på globala utmaningar. Parterna erkänner också att terrorism utgör ett hot mot deras gemensamma säkerhet, uttrycker sitt engagemang för att främja hållbar utveckling och betonar betydelsen av arbetet med migration.

AVDELNING I: AVTALETS ART OCH RÄCKVIDD

Artikel 1. Tillämpningsområde och mål. I artikeln bekräftas att målet för partnerskapet är att stärka dialogen och samarbetet. Syftet är att stödja fred och säkerhet i Afghanistan och regionen, främja hållbar utveckling, en stabil och demokratisk politisk miljö och Afghanistans integrering i världsekonomin, upprätta en regelbunden dialog om politiska frågor, främja utvecklingssamarbete och biståndseffektivitet, utveckla handel och investeringar mellan parterna samt förbättra samordningen mellan parterna om globala utmaningar. För att parterna fullt ut ska kunna dra nytta av de möjligheter som erbjuds genom fördjupat samarbete enligt avtalet ska de afghanska institutionerna utvecklas, kontakter mellan parlamentariska och demokratiska institutioner skapas och ömsesidig förståelse främjas.

Artikel 2. Allmänna principer. I artikeln bekräftar parterna att de förbinder sig att iaktta FN-stadgan, de demokratiska principerna och de mänskliga rättigheterna och att respektera rättsstatsprincipen och principerna om god samhällsstyrning (inbegripet korruptionsbekämpning). Vidare erkänner parterna att det afghanska folket, genom dess legitima, demokratiska institutioner och enligt Afghanistans konstitution, rättmätigt äger och driver Afghanistans stabiliserings-, utvecklings- och demokratiseringsprocesser.

AVDELNING II: POLITISKT SAMARBETE

Artikel 3. Politisk dialog. Det föreskrivs i artikeln att en regelbunden politisk dialog, som får äga rum på ministernivå, ska upprättas mellan parterna. Den ska stärka deras förbindelser, bidra till att bygga upp ett partnerskap och öka den ömsesidiga förståelsen och solidariteten.

A. SAMARBETE INOM OMRÅDENA MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER, JÄMSTÄLLDHET OCH DET CIVILA SAMHÄLLET

Artikel 4. Mänskliga rättigheter. Parterna kommer överens om att samarbeta för att främja och försvara mänskliga rättigheter. Samarbetet får innefatta bland annat stöd till utarbetande av nationella handlingsplaner för mänskliga rättigheter, utbildning i mänskliga rättigheter och stärkande av institutioner i Afghanistan med anknytning till mänskliga rättigheter.

Artikel 5. Jämställdhet. I artikeln bekräftas att parterna ska samarbeta för att stärka politik och program med anknytning till genusfrågor och för att stödja genomförandet av strategier för jämställdhet. Syftet är att säkerställa ett jämbördigt deltagande av män och kvinnor inom alla sektorer av det ekonomiska, kulturella, politiska och sociala livet. Framför allt ska samarbetet inriktas på att förbättra kvinnornas tillgång till de resurser som behövs för att de till fullo

ska kunna utöva sina grundläggande rättigheter. Parterna ska vidare säkerställa att genusrelaterade frågor införlivas i alla utvecklingsstrategier, all utvecklingspolitik och alla utvecklingsprogram.

Artikel 6. *Det civila samhället.* Parterna erkänner det organiserade civila samhällets roll i samarbetsprocessen inom ramen för avtalet. Parterna vill främja det civila samhällets roll, så att det kan rådfrågas i den inhemska politiska beslutsprocessen, informeras om och delta i samråd om utvecklings- och samarbetsstrategier samt tilldelas finansiella medel.

B. FREDSBYGGANDE

Artikel 7. *Fredsskapande åtgärder, konfliktförebyggande och konfliktlösning.* I artikeln åtar sig parterna att stödja strävan efter fred och försoning, under ledning av Afghanistan. De erkänner vidare att en förutsättning för en framgångsrik fredsprocess är det afghanska folkets och landets institutioners egenansvar, med starkt stöd från det internationella samfundet. Parterna förbinder sig också till att främja en dialog mellan länder i regionen så att de fullt ut kan spela en roll i att stödja och underlätta fredsprocessen och bekräftar att kvinnor spelar en viktig roll när det gäller konfliktlösning och fredsbyggande åtgärder.

C. STÖD FÖR INTERNATIONELL SÄKERHET

Artikel 8. *Samarbete i fråga om Romstadgan.* I artikeln bekräftar parterna att de allvarligaste brotten först ska angripas genom åtgärder på nationell nivå i samarbete med Internationella brottmålsdomstolen. Parterna är också överens om att samarbeta för att främja en universell anslutning till Romstadgan.

Artikel 9. *Bekämpning av spridning av massförstörelsevapen och kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära risker.* I artikeln anser parterna att spridning av massförstörelsevapen och bärare av sådana vapen utgör ett av de allvarligaste hoten mot internationell stabilitet och säkerhet. Parterna är överens om att samarbeta i syfte att motverka spridning av massförstörelsevapen och deras bärare och att främja genomförandet av internationella fördrag och konventioner som gäller detta. Likaså ska parterna samarbeta för att införa effektiva nationella exportkontroller i syfte att förhindra spridning och att kontrollera export och transitering av varor med anknytning till massförstörelsevapen.

Artikel 10. *Handeldvapen och lätta vapen och andra konventionella vapen.* Parterna är medvetna om att olagligheter i samband med handeldvapen och lätta vapen, inbegripet ammunition till sådana vapen, fortsätter att utgöra ett allvarligt hot mot fred och internationell säkerhet. Parterna är överens om att fullgöra sina skyldigheter att bekämpa olaglig handel med handeldvapen och lätta vapen, inbegripet ammunition till dessa. Parterna förbinder sig att samarbeta och sörja för samordning och synergi i sina ansträngningar att reglera internationell handel med konventionella vapen och att förebygga olaglig vapenhandel.

Artikel 11. *Bekämpning av terrorism.* Parterna är beslutna att bekämpa terrorism i alla dess former med full respekt för rättsstatsprincipen och internationell rätt, och att arbeta för att förhindra spridning av extremistiska ideologier och, i synnerhet, radikaliseringen av ungdomar. Vidare är parterna överens om att samarbeta i frågor som rör kampen mot terroristverksamhet och att utbyta information om alla relevanta frågor.

AVDELNING III: UTVECKLINGSSAMARBETE

Artikel 12. *Utvecklingssamarbete.* De främsta målen är att uppnå fattigdomsutrotning, hållbar utveckling och integrering i världsekonomin. Parterna erkänner att deras samarbete är avgö-

rande för att hantera Afghanistans utvecklingsutmaningar och att institutionsuppbyggnad bör vara en grundläggande del av detta samarbete. Samarbetet ska ta hänsyn till Afghanistans socioekonomiska utvecklingsstrategier och utvecklingsprogram som överenskommit vid internationella konferenser om Afghanistans utveckling. Parterna ska använda sitt utvecklingssamarbete för att stärka Afghanistans institutioner för samhällsstyrning och skapa förutsättningar för hållbar utveckling och långsiktig ekonomisk tillväxt. Parterna bekräftar målet att uppnå millennieutvecklingsmålen, såsom de antagits av Afghanistan. Parterna är också överens om att maximera utvecklingsbiståndets fredsbyggande potential. Mänskliga rättigheter, jämställdhetsfrågor, demokrati, god förvaltning, miljömässig hållbarhet, klimatförändring, hälso- och sjukvård, institutionell utveckling och kapacitetsuppbyggnad, åtgärder mot korruption, narkotikabekämpning och biståndseffektivitet kommer systematiskt att integreras inom alla områden av utvecklingssamarbetet. Det ekonomiska samarbetet måste genomföras för att skydda intressena hos de mest utsatta medlemmarna av samhället. Parterna åtar sig att utbyta synpunkter och samarbeta inom alla relevanta regionala och internationella forum och organisationer i syfte att förbättra arbetsfördelningen inom utvecklingssamarbetet och biståndseffektiviteten på fältet.

AVDELNING IV: SAMARBETE OM HANDELS- OCH INVESTERINGSFRÅGOR

Artikel 13. Handelssamarbete. Parterna ska inleda en dialog om bilaterala och multilaterala handelsfrågor i syfte att stärka de bilaterala handelsförbindelserna och främja det multilaterala handelssystemet. Parterna åtar sig att till ömsesidig nytta främja utveckling och diversifiering av handeln sig emellan och erkänner att handel är avgörande för utveckling och att förmåns-handelsordningar har visat sig vara till nytta för utvecklingsländer. Parterna ska hålla varandra underrättade om utvecklingen när det gäller politiken på handelsrelaterade områden och undersöka möjligheterna att stärka sina handels- och investeringsförbindelser.

Artikel 14. Behandling som mest gynnad nation. Parterna ska i sina handelsförbindelser bevilja varandra behandling som mest gynnad nation, frånsett förmåner som beviljas av endera parten inom ramen för ordningar som bygger på överenskommelser om upprättande av en tullunion, ett frihandelsområde eller ett likvärdigt område med förmånsbehandling.

Artikel 15. Sanitära och fytosanitära frågor. Parterna ska samarbeta om livsmedelssäkerhet samt sanitära och fytosanitära frågor. Parterna ska också upprätta en dialog om sanitära och fytosanitära frågor och utse kontaktpunkter för kommunikation.

Artikel 16. Tekniska handelshinder. Parterna ska främja Afghanistans användning av internationella standarder som grund för tekniska föreskrifter och förfaranden för bedömning av överensstämmelse och säkerställa att de inte skapar onödiga hinder för deras bilaterala handel.

Artikel 17. Tullar. Parterna ska sträva efter att stärka samarbetet mellan sina tullmyndigheter för att säkerställa ett öppet handelsklimat, underlätta handel, förbättra säkerheten i leveranskedjan och konsumenternas säkerhet. Parterna ska utbyta sakkunskap och undersöka möjligheterna att utveckla samarbetet och vid behov ingå protokoll om tullsamarbete. Samarbetet syftar till att modernisera Afghanistans tullförvaltning.

Artikel 18. Investeringar. Parterna ska uppmuntra utländska direktinvesteringar genom att utveckla ett attraktivt och stabilt investeringsklimat. I syfte att öka unionens utländska direktinvesteringar i Afghanistan betonar parterna vikten av den privata sektorns deltagande och behovet av åtgärder och incitament från den offentliga sektorn.

Artikel 19. *Tjänster.* Parterna ska inleda en konstruktiv dialog för att utbyta information om sina respektive regelverk, främja tillträde till varandras marknader och till kapitalkällor och teknik samt öka handeln med tjänster.

Artikel 20. *Kapitalrörelser.* Parterna ska sträva efter att underlätta rörligheten för kapital för att främja målen för avtalet.

Artikel 21. *Offentlig upphandling.* Parterna kommer att samarbeta i syfte att inrätta ett effektivt och modernt system för offentlig upphandling i Afghanistan.

Artikel 22. *Öppenhet.* Parterna erkänner betydelsen av öppenhet och korrekta rättsförfaranden i förvaltningen av sina handelsrelaterade lagar och andra författningar.

Artikel 23. *Immateriella rättigheter.* Parterna är överens om att skydda och kontrollera efterlevnaden av immateriella rättigheter. Parterna ska samarbeta för att förhindra varje form av missbruk av immateriella rättigheter och är eniga om att underlätta detta genom tullsamarbete och andra former av administrativt samarbete.

AVDELNING V: SAMARBETE I RÄTTSLIGA OCH INRIKES FRÅGOR

Artikel 24. *Rättsstatsprincipen, rättsligt samarbete och polisverksamhet.* I artikeln är parterna överens om att i sitt samarbete i rättsliga och inrikes frågor fästa vikt vid att befästa rättsstatsprincipen och stärka institutioner inom brottsbekämpning och rättskipning. Parterna ska utbyta information om rättssystem och lagstiftning, samarbeta för att reformera säkerhetssektorn i Afghanistan och främja ytterligare reformer av det afghanska polisväsendet. Afghanistan vidtar åtgärder för att införa bästa praxis i det civila polisarbetet och unionen fortsätter sitt stöd för utveckling av det nationella afghanska polisväsendet.

Artikel 25. *Samarbete för att bekämpa organiserad brottslighet och korruption.* Parterna är överens om att samarbeta för att bekämpa organiserad brottslighet, ekonomisk och finansiell brottslighet och korruption i syfte att genomföra och främja relevanta internationella standarder och instrument.

Artikel 26. *Kampen mot olaglig narkotika.* Parterna ska samarbeta för att säkerställa en integrerad hållning i narkotikafrågor. Åtgärder med anknytning till narkotika ska syfta till att stärka strukturerna för att bekämpa olaglig narkotika, minska tillgången till, handeln med och efterfrågan på olaglig narkotika och till att hantera de hälsomässiga och sociala följderna av narkotikamissbruk. Parterna ska se till att kampen mot olaglig narkotika integreras i alla relevanta samarbetsområden. Samarbetet mellan parterna ska inbegripa tekniskt och administrativt bistånd till Afghanistan. Parterna ska komma överens om formerna för samarbetet för att uppnå målen.

Artikel 27. *Samarbete för att bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism.* Parterna är överens om att samarbeta och utbyta upplysningar för att förhindra att deras finansiella system används för att tvätta pengar eller för finansiering av terrorism. Parterna ska också främja tekniskt och administrativt bistånd för att utarbeta och genomföra bestämmelser för att bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism.

Artikel 28. *Samarbete rörande migration.* Parterna är överens om att samarbeta i syfte att förhindra irreguljära migrationsströmmar och åtar sig att inleda en dialog och ett samarbete om migrationsrelaterade frågor. Ytterligare är parterna överens om att ingå ett avtal om reglering av parternas särskilda skyldigheter när det gäller återtagande.

Artikel 29. Konsulärt skydd. I artikeln godtar Afghanistan att de konsulära och diplomatiska myndigheterna i en representerad medlemsstat i EU tillhandahåller skydd också åt medborgare i en medlemsstat i EU som inte har en ständig representation i Afghanistan.

Artikel 30. Skydd av personuppgifter. I artikeln kommer parterna överens om att samarbeta för att höja skyddsnivån för personuppgifter, och att samarbetet på området bland annat får omfatta tekniskt bistånd i form av utbyte av information och sakkunskap.

AVDELNING VI: SEKTORSSAMARBETE

Artikel 31. Modernisering av offentlig förvaltning. Parterna är överens om att, inriktat på utbildning och kapacitetsuppbyggnad, samarbeta i syfte att upprätta en professionell, oberoende och effektiv civilförvaltning i Afghanistan på nationell nivå och nivåerna under den nationella.

Artikel 32. Förvaltning av offentliga finanser. I artikeln åtar sig parterna att stärka samarbetet i frågor som rör förvaltningen av de offentliga finanserna i Afghanistan. Samarbetet ska särskilt inriktas på förvaltning av budgeten, transparenta finansieringsflöden, tillsyn och mekanismer för att ta itu med eventuella *oriktigheter*.

Artikel 33. God förvaltning på skatteområdet. I artikeln erkänner parterna principerna om god förvaltning på skatteområdet och förbinder sig att genomföra dessa principer. Vidare ska de sträva efter att samarbeta för att underlätta skatteuppbörden i Afghanistan.

Artikel 34. Finansiella tjänster. Parterna är överens om att stärka samarbetet i syfte att förbättra redovisnings-, tillsyns- och regleringssystemen i banksektorn och försäkringssektorn och i andra delar av den finansiella sektorn. Vidare ska de samarbeta för att utveckla Afghanistans rättsliga ramar och regleringssystem, infrastruktur och mänskliga resurser samt införa företagsstyrning och internationella standarder för redovisning på Afghanistans kapitalmarknad.

Artikel 35. Statistik. I artikeln kommer parterna överens om att bygga upp och vidareutveckla statistisk kapacitet. Samarbetet ska inriktas på kunskapsutbyte, främjande av god praxis och höjd kvalitet.

Artikel 36. Katastrofriskhantering. Parterna är överens om att öka sitt samarbete om katastrofriskhantering. Samarbetet på området ska vara inriktat på katastrofriskreducering, kunskaps- hantering, katastrofriskbedömning, katastrofövervakning och katastrofinsatser samt stöd till utvecklingen av riskhanteringskapacitet.

Artikel 37. Naturresurser. Parterna är överens om att förbättra samarbetet och kapacitetsuppbyggnaden i fråga om utvinning, utveckling, bearbetning och saluföring av naturresurser med hållbar utveckling som mål. Parterna ska främja handeln och samarbetar för att främja utländska direktinvesteringar, i synnerhet inom gruvsektorn. Frågor rörande handel med naturresurser kan tas upp och behandlas vid den gemensamma kommitténs möten.

Artikel 38. Utbildning, forskning, ungdomsfrågor och yrkesutbildning. I artikeln kommer parterna överens om att främja samarbete om utbildning, forskning, ungdomsfrågor och yrkesutbildning. Parterna ska också främja åtgärder för att skapa kontakter mellan deras respektive högre utbildningsanstalter, främja utbyte av information och kunnande samt stödja kapacitetsuppbyggnad och utveckling av kvalitet i undervisning och lärande. Parterna främjar också samarbete och rörlighet i universitetsvärlden och samarbete mellan ungdomsorganisationer.

Artikel 39. Energi. Parterna ska sträva efter att öka samarbetet inom energisektorn i syfte att förbättra produktion, distribution och användning av energi i Afghanistan. Vidare erkänner parterna att en regelstyrd ram skapar förutsättningar som gynnar utländska direktinvesteringar i energisektorn.

Artikel 40. Transporter. I artikeln kommer parterna överens om att samarbeta aktivt med avseende på viktiga områden av transportsätt, särskilt luftfarten och intermodala anslutningar, för att bland annat underlätta rörligheten för varor och passagerare, utbilda personal och öka investeringsmöjligheterna.

Artikel 41. Sysselsättning och social utveckling. Parterna är överens om att samarbetet inom områdena sysselsättning och social utveckling kan ta sig uttryck bland annat i särskilda program och projekt och i dialog samt i samarbete på bilateral eller multilateral nivå.

Artikel 42. Jordbruk, landsbygdsutveckling, boskap och bevattning. I artikeln kommer parterna överens om att samarbeta i syfte att utveckla Afghanistans kapacitet inom områdena jordbruk, djurhållning och försörjning på landsbygden. Samarbetet ska inbegripa bland annat jordbrukspolitik och produktivitetsökning, att underlätta handeln för jordbruksföretag och handeln med jordbruksprodukter, djurs och boskaps välbefinnande, landsbygdsutveckling, utveckling av ett hållbart jordbruk samt utbildning på jordbruksområdet och det veterinära området.

Artikel 43. Miljö och klimatförändring. Parterna ska samarbeta i syfte att bistå Afghanistan i arbetet med att införa en hög miljöskyddsnivå och främja bevarande och förvaltning av naturresurser och biologisk mångfald. Parterna strävar också efter att främja att multilaterala avtal på miljö- och klimatförändringsområdet ratificeras, genomförs och följs.

Artikel 44. Folkhälsa. Parterna är överens om att samarbetet ska omfatta hälso- och sjukvårdsreformer och förebyggande och kontroll av allvarliga sjukdomar, också genom att främja genomförandet av internationella överenskommelser på hälso- och sjukvårdsområdet.

Artikel 45. Kultur. Parterna är överens om att främja samarbetet på det kulturella området genom att stödja relevanta insatser från det civila samhället. Parterna är vidare överens om att samarbeta i internationella forum för att verka för gemensamma mål såsom kulturell mångfald och skydd av kulturarvet.

Artikel 46. Informationssamhället. Parterna ska utbyta synpunkter om sina respektive strategier på området informations- och kommunikationsteknik med sikte på att främja ekonomisk utveckling och de ska på lämpligt sätt överväga hur man bäst kan samarbeta på detta område.

Artikel 47. Audiovisuell politik och mediepolitik. Parterna kommer att uppmuntra, stödja och underlätta utbyte och samarbete mellan sina berörda institutioner och aktörer och ska upprätta en dialog på det audiovisuella området och på medieområdet.

AVDELNING VII: REGIONALT SAMARBETE

Artikel 48. Regionalt samarbete. I artikeln erkänner parterna att regionala samarbetsinitiativ krävs för att återställa Afghanistans ställning som en bro mellan Centralasien, södra Asien och Mellanöstern och att stimulera ekonomisk tillväxt och politisk stabilitet i regionen. I detta syfte stöds den afghanska regeringens ansträngningar för att bygga upp kapacitet, särskilt utrikesministeriets, och att spela en större roll i olika regionala organisationer, processer och forum.

AVDELNING VIII: INSTITUTIONELL RAM

Artikel 49. *Gemensamma kommittén.* I artikeln kommer parterna överens om att inrätta en gemensam kommitté, om dess sammankomster och uppgifter. Gemensamma kommittén som består av företrädare på hög nivå ska säkerställa att avtalet fungerar och lösa meningsskiljaktigheter i samband med tillämpningen av avtalet. Gemensamma kommittén får upprätta särskilda kommittéer eller arbetsgrupper.

AVDELNING IX: SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 50. *Resurser för samarbete.* Unionen ska förse Afghanistan med tekniskt och finansiellt bistånd för att genomföra det samarbete som fastställs i avtalet, och Afghanistan ska tillhandahålla nödvändiga resurser för att se till att de överenskomna målen uppnås.

Artikel 51. *Samarbete mot bedrägerier.* Parterna ska genomföra det finansiella biståndet och samarbeta för att skydda sina ekonomiska intressen. De ska vidta åtgärder för att förhindra och bekämpa bedrägeri, korruption och annan olaglig verksamhet. Myndigheterna i Afghanistan ska regelbundet kontrollera att de insatser som finansierats med unionsmedel har genomförts korrekt och till Europeiska kommissionen överlämna all information som kommer till deras kännedom om misstänkta eller faktiska fall av oegentligheter i samband med genomförandet av unionsmedel. Europeiska bedrägeribekämpningsbyrån kan ges tillstånd att utföra inspektioner i Afghanistan och byrån får komma överens med de behöriga afghanska myndigheterna om ytterligare samarbete på området bedrägeribekämpning.

Artikel 52. *Avtalets framtida utveckling.* Vardera parten får framföra förslag om att utvidga räckvidden för samarbetet enligt avtalet.

Artikel 53. *Andra avtal.* Avtalet påverkar inte medlemsstaternas befogenheter att ingå bilateralt samarbete eller bilaterala avtal med Afghanistan, så länge de inte påverkar tillämpningen av de relevanta bestämmelserna i fördraget om Europeiska unionen eller i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

Artikel 54. *Fullgörande av skyldigheter.* Var och en av parterna får till gemensamma kommittén hänskjuta alla tvister avseende tillämpningen eller tolkningen av avtalet. Åtgärder ska anmälas omedelbart till den andra parten.

Artikel 55. *Hjälpmedel.* I artikeln kommer parterna överens om att ge tjänstemän och experter som deltar i genomförandet av samarbetet de hjälpmedel som de behöver för att utföra sina uppgifter.

Artikel 56. *Säkerhetsintressen och utlämnande av information.* Bestämmelserna i avtalet ska inte påverka allmänhetens tillgång till officiella handlingar eller förutsätta att någon av parterna lämnar ut uppgifter som ställer väsentliga säkerhetsintressen på spel.

Artikel 57. *Definition av parterna.* I artikeln definieras parterna i avtalet.

Artikel 58. *Territoriell tillämpning.* I artikeln anges det territorium där avtalet ska tillämpas.

Artikel 59. *Ikraftträdande, provisorisk tillämpning, giltighetstid och uppsägning.* I artikeln avtalar parterna om avtalets ikraftträdande och giltighetstid och bestämmer om förlängning och om uppsägning av avtalet. Avtalet träder i kraft den första dagen i den andra månaden efter den dag då parterna till varandra anmäler att de rättsliga förfaranden som är nödvändiga för detta ändamål har slutförts. I artikeln bestäms dessutom om provisorisk tillämpning av avtalet.

Den provisoriska tillämpningen får verkan den första dagen i den andra månaden efter den dag då EU och Afghanistan har tagit emot varandras anmälan om att de interna förfarandena har slutförts. EU ska dessutom ange vilka delar av avtalet som ska tillämpas provisoriskt. Inledningsvis ska avtalet gälla för en period om tio år. Det ska automatiskt förlängas med ytterligare perioder på fem år, om inte en part skriftligen anmäler sin avsikt att inte förlänga det. Eventuella ändringar av avtalet ska ske genom överenskommelse mellan parterna. Var och en av parterna får säga upp avtalet genom att skriftligen underrätta den andra parten om detta. Anmälningar i enlighet med artikeln ska göras till Europeiska unionens råds generalsekretariat eller Afghanistans utrikesministerium.

Artikel 60. *Giltiga texter.* I artikeln fastställs de giltiga språkversionerna.

2 LAGFÖRSLAG

1 §. Paragrafen innehåller den sedvanliga blankettlagsbestämmelsen genom vilken de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen sätts i kraft. Dessa bestämmelser specificeras nedan i avsnittet om behovet av riksdagens samtycke.

2 §. Enligt paragrafen ska bestämmelser om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som inte hör till området för lagstiftningen utfärdas genom förordning av statsrådet.

3 §. Enligt paragrafen ska bestämmelser om ikraftträdandet av lagen utfärdas genom förordning av statsrådet.

3 IKRAFTTRÄDANDE

Enligt artikel 59 i avtalet träder det i kraft den första dagen i den andra månaden efter den dag då parterna till varandra anmäler att de rättsliga förfaranden som är nödvändiga för detta ändamål har slutförts. Den föreslagna lagen avses träda i kraft samtidigt som avtalet träder i kraft, vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av statsrådet.

Med stöd av artikel 59.2 och 59.3 i avtalet och av rådets beslut (EU) 2017/434 om undertecknande, på unionens vägnar, och om provisorisk tillämpning av avtalet tillämpar EU avtalet provisoriskt med avseende på de bestämmelser som hör till unionens befogenhet. Provisoriskt tillämpas enligt beslutet artiklarna som gäller allmänna principer (artikel 2), politisk dialog (artikel 3), mänskliga rättigheter (artikel 4), jämställdhet (artikel 5) och samarbete rörande migration (artikel 28) samt de avdelningar i avtalet som gäller utvecklingssamarbete (avdelning III), samarbete om handels- och investeringsfrågor (avdelning IV) och regionalt samarbete (avdelning VII). Avdelningarna (VIII och IX) som gäller den institutionella ramen och slutbestämmelserna tillämpas provisoriskt i den mån som behövs för att säkra den provisoriska tillämpningen.

Avtalet innehåller bestämmelser som enligt 18 § i självstyrelselagen för Åland (1144/1991) hör till landskapets lagstiftningsbehörighet. Sådana bestämmelser ingår bland annat i artikel 38 om utbildning, forskning, ungdomsfrågor och yrkesutbildning och i artiklarna 40 och 41 om transporter och om sysselsättning och social utveckling. Eftersom avtalet innehåller bestämmelser som hör till landskapet Ålands lagstiftningsbehörighet, måste Ålands lagtings godkännande i enlighet med 59 § 1 mom. i självstyrelselagen inhämtas för att ikraftträdandelagen som ingår i propositionen ska träda i kraft i landskapet Åland.

4 BEHOVET AV RIKSDAGENS SAMTYCKE SAMT BEHANDLINGS- ORDNING

4.1 BEHOVET AV RIKSDAGENS SAMTYCKE

Behörighetsfördelningen mellan Europeiska unionen och medlemsstaterna

Samarbetsavtalet om partnerskap och utveckling mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Islamiska republiken Afghanistan, å andra sidan är till sin karaktär ett så kallat blandat avtal. Bestämmelserna i avtalet hör dels till medlemsstaternas, dels till unionens exklusiva behörighet eller till unionens och dess medlemsstaters delade behörighet. På vissa områden som omfattas av avtalet vidtar unionen dessutom åtgärder till stöd för medlemsstaternas åtgärder. Enligt etablerad praxis godkänner riksdagen sådana avtal endast till den del de hör till Finlands behörighet (t.ex. GrUU 6/2001 rd, GrUU 31/2001 rd, GrUU 16/2004 rd och GrUU 24/2004 rd).

Behörighetsfördelningen i det föreliggande avtalet är inte entydigt. Bedömningen av behörighetsfördelningen försvåras ytterligare av att det handlar om ett avtal mellan EU och dess medlemsstater, å ena sidan, och en tredje stat, å andra sidan, där förpliktelserna i avtalet gäller samarbete som såväl hänför sig till EU som till dess medlemsstater. Inte heller avtalsbestämmelserna anger behörighetsfördelningen. I beslutet om provisorisk tillämpning av avtalet bestäms att vissa bestämmelser ska tillämpas provisoriskt mellan unionen och Afghanistan, dock endast i den mån de avser frågor som omfattas av unionens befogenhet, däribland de frågor som omfattas av unionens befogenhet att fastställa och genomföra en gemensam utrikes- och säkerhetspolitik, och att andra bestämmelser ska lämnas utanför den provisoriska tillämpningen. Provisorisk tillämpning mellan unionen och Afghanistan är möjlig endast i fråga om de bestämmelser som hör till unionens exklusiva befogenhet eller till den delade befogenheten i den utsträckning som EU utövar sin befogenhet. Dessutom kan unionen med stöd av artikel 37 i fördraget om Europeiska unionen provisoriskt tillämpa bestämmelser som gäller den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken.

Till medlemsstaternas befogenhet och till området för lagstiftningen bör bland annat räknas artikel 2 där det föreskrivs om de mänskliga rättigheterna och de demokratiska principerna som en väsentlig del av avtalet. Sådana bestämmelser är också de som gäller bekämpning av terrorism, handeldvapen och lätta vapen samt de internationellt viktiga bestämmelserna om allvarliga brott. Även bestämmelserna i artikel 9 om icke-spridning av massförstörelsevapen och bärare av sådana vapen hör till medlemsstaternas befogenhet till den del det inte är fråga om exportkontrollreglerna som hör till unionens behörighet och som det hänvisas till i artikel 9.5.

Vidare bör medlemsstaterna anses ha befogenhet inom de områden som lämnats utanför den provisoriska tillämpningen, alltså åtminstone i fråga om bekämpning av penningtvätt (artikel 27), konsulärt skydd (artikel 29), god förvaltning på skatteområdet (artikel 33), tullsamarbete i den utsträckning det rör gränssäkerhet och immateriella rättigheter (artikel 17) och samarbete fränsett geografiska beteckningar (artikel 23). Dessutom kan medlemsstaterna anses ha befogenhet åtminstone när det gäller samarbete rörande migration (artikel 28), till den del det gäller återsändande eller återtagande av migranter samt medlemsstaternas skyldighet att utfärda lämpliga identitetshandlingar för ändamålet, och till exempel sysselsättning och social utveckling (artikel 41) samt inom området för avtalets artikel om miljö och klimatförändring (artikel 43). Ytterligare har medlemsstaterna befogenhet på områden där unionen har befogenhet att stödja medlemsstaternas åtgärder, alltså inom sektorerna utbildning och ungdomsfrågor (artikel 38), kultur (artikel 45) samt folkhälsa som det bestäms om i artikel 44.

Bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen

Enligt 94 § 1 mom. i grundlagen krävs riksdagens godkännande bland annat för fördrag och andra internationella förpliktelser som innehåller sådana bestämmelser som hör till området för lagstiftningen. Enligt grundlagsutskottets tolkningspraxis avser riksdagens grundlagsfästa befogenhet alla de bestämmelser i internationella förpliktelser som i materiellt hänseende hör till området för lagstiftningen. En bestämmelse i avtalet ska anses höra till området för lagstiftningen, 1) om den gäller utövande eller begränsning av någon grundläggande fri- eller rättighet som är skyddad i grundlagen, 2) om den i övrigt gäller grunderna för individens rättigheter och skyldigheter, 3) om det enligt grundlagen ska föreskrivas i lag om den fråga som bestämmelsen avser, 4) om det finns lagbestämmelser om den sak som bestämmelsen gäller, eller 5) om det enligt rådande uppfattning i Finland ska lagstiftas om saken. Detta är fallet oavsett om en bestämmelse strider mot eller överensstämmer med en lagbestämmelse i Finland (GrUU 11/2000 rd, GrUU 12/2000 rd och GrUU 45/2000 rd).

I artikel 2.3 konstateras att respekten för de demokratiska principerna och de mänskliga rättigheterna, såsom dessa anges i den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna och andra relevanta internationella människorättsinstrument, och för rättsstatsprincipen utgör en väsentlig del av avtalet. Grundlagsutskottet har ansett (GrUU 45/2000 rd, GrUU 31/2001 rd) att generella och manifestbetonade bestämmelser, där parterna bekräftar sina åtaganden att respektera de mänskliga rättigheterna, inte påverkar innehållet i Finlands internationella förpliktelser eller förpliktelsernas omfattning när det gäller de mänskliga rättigheterna. Utskottet har dock ansett att bestämmelser av detta slag får en bindande verkan av en ny typ i och med det samråds- och sanktionsförfarande som ingår i avtalet och därför ska avtalets bestämmelser om mänskliga rättigheter anses höra till området för lagstiftningen (se GrUU 31/2001 rd).

I den artikel om samråds- och sanktionsförfarandet i det avtal som grundlagsutskottet behandlade i det sistnämnda utlåtandet nämndes uttryckligen att avbrytande av tillämpning av avtalet ska ses som en sista utväg att ta till när den ena parten har brutit mot avtalsbestämmelsen om demokratiska principer och rättsstatsprincipen, som definierats som en väsentlig beståndsdel i avtalet. I artikel 54 i det föreliggande avtalet kommer parterna överens om att den ena parten i ett sådant fall får vidta 'lämpliga åtgärder', vilka enligt artikel 54.5 avser åtgärder som vidtas i enlighet med internationell rätt. Parterna är enligt artikeln överens om att ett avbrytande av tillämpning endast ska tillgripas som en sistautväg. Av den orsaken anser statsrådet att tillämpning av bestämmelserna i artikel 54 kan leda till att artikel 2.3, som har definierats som en väsentlig del av avtalet, får den nya typ av bindande verkan som grundlagsutskottet avser i sitt utlåtande (se GrUU 31/2001 rd), och därför bör avtalets bestämmelser om mänskliga rättigheter anses höra till området för lagstiftningen.

Även artikel 9 om icke-spridning av massförorelsevapen och bärare av sådana vapen har definierats som en väsentlig del av avtalet. Överträdelse av denna avtalsbestämmelse är ett väsentligt avtalsbrott, vilket möjliggör tillämpning av förfarandet enligt artikel 54 i avtalet. Följaktligen kan bestämmelsen bedömas ha sådan bindande verkan som avses i grundlagsutskottets utlåtande GrUU 31/2001 rd och bör därför anses höra till området för lagstiftningen.

När det gäller artikel 27 om penningtvätt kan punkt 2 anses höra till området för lagstiftningen, där det föreskrivs om samarbete för att anta och genomföra lämpliga standarder för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism. Bestämmelser om förhindrande och utredning av penningtvätt och av finansiering av terrorism finns i lagen om förhindrande och utredning av penningtvätt och av finansiering av terrorism. Denna punkt innehåller således bestämmelser som hör till området för lagstiftningen.

4.2 BEHANDLINGSORDNING

Avtalet innehåller inga bestämmelser som gäller grundlagen på det sätt som avses i 94 § 2 mom. eller i 95 § 2 mom. i grundlagen. Enligt regeringens uppfattning kan avtalet godkännas med enkel majoritet och förslaget till lag om sättande i kraft av avtalet behandlas i vanlig lagstiftningsordning. Med stöd av vad som anförts ovan och i enlighet med 94 § i grundlagen föreslås att

riksdagen godkänner det i Bryssel den 18 februari 2017 upprättade samavtalet om partnerskap och utveckling mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Islamiska republiken Afghanistan, å andra sidan, till den del det hör till Finlands behörighet.

Eftersom avtalet innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen, föreläggs riksdagen samtidigt följande lagförslag:

Lagförslag

Lag

om samarbetsavtalet om partnerskap och utveckling mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Islamiska republiken Afghanistan, å andra sidan

I enlighet med riksdagens besluts föreskrivs:

1 §

De bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i det i Bryssel den 18 februari 2017 upprättade samarbetsavtalet om partnerskap och utveckling mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Islamiska republiken Afghanistan, å andra sidan, ska gälla som lag sådana Finland har förbundit sig till dem.

2 §

Bestämmelser om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som inte hör till området för lagstiftningen utfärdas genom förordning av statsrådet.

3 §

Bestämmelser om ikraftträdandet av denna lag utfärdas genom förordning av statsrådet.

Helsingfors den 7 maj 2018

Statsminister

Juha Sipilä

Utrikesminister Timo Soini

Fördragstext

**SAMARBETSAVTAL OM PARTNERSKAP OCH UTVECKLING MELLAN EUROPE-
ISKA UNIONEN OCH DESS MEDLEMSSTATER, Å ENA SIDAN, OCH ISLAMISKA
REPUBLIKEN AFGHANISTAN, Å ANDRA SIDAN**

KONUNGARIKET BELGIEN,
REPUBLIKEN BULGARIEN,
REPUBLIKEN TJECKIEN,
KONUNGARIKET DANMARK,
FÖRBUNDSREPUBLIKEN TYSKLAND,
REPUBLIKEN ESTLAND,
IRLAND,
REPUBLIKEN GREKLAND,
KONUNGARIKET SPANIEN,
REPUBLIKEN FRANKRIKE,
REPUBLIKEN KROATIEN,
REPUBLIKEN ITALIEN,
REPUBLIKEN CYPERN,
REPUBLIKEN LETTLAND,
REPUBLIKEN LITAUEN,
STORHERTIGDÖMET LUXEMBURG,
UNGERN,
REPUBLIKEN MALTA,
KONUNGARIKET NEDERLÄNDERNA,
REPUBLIKEN ÖSTERRIKE,
REPUBLIKEN POLEN,
REPUBLIKEN PORTUGAL,
RUMÄNIEN,

REPUBLIKEN SLOVENIEN,

REPUBLIKEN SLOVAKIEN,

REPUBLIKEN FINLAND,

KONUNGARIKET SVERIGE,

FÖRENADE KONUNGARIKET STORBRITANNIEN OCH NORDIRLAND,

fördragsslutande parter i fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, nedan kallade medlemsstaterna, och

EUROPEISKA UNIONEN, nedan kallad unionen eller EU,

å ena sidan, och

ISLAMISKA REPUBLIKEN AFGHANISTAN, nedan kallad Afghanistan,

å andra sidan,

nedan gemensamt kallade parterna,

SOM PÅ NYTT BEKRÄFTAR sitt engagemang för Afghanistans suveränitet, oberoende och territoriella integritet,

SOM PÅ NYTT BEKRÄFTAR sin anslutning till allmänna folkrättsliga principer och till målen och principerna för Förenta nationernas stadga, internationella konventioner och FN:s säkerhetsråds resolutioner,

SOM ERKÄNNER de historiska, politiska och ekonomiska band som förenar parterna,

SOM BEKRÄFTAR sin önskan att utöka sitt samarbete på grundval av gemensamma värderingar och till ömsesidig nytta,

SOM BEAKTAR de gemensamma politiska mål, värderingar och åtaganden som parterna följer, inbegripet respekten för demokratiska principer, rättsstatsprincipen, de mänskliga rättigheterna och god samhällsstyrning,

SOM ERKÄNNER att dessa principer är en integrerad del av långsiktig utveckling,

SOM ERKÄNNER att det afghanska folket, via dess legitima, demokratiska institutioner och enligt Afghanistans konstitution, rättmätigt äger och driver Afghanistans stabiliserings-, utvecklings- och demokratiseringsprocesser,

SOM BEAKTAR att unionen är fast besluten att stödja Afghanistans ansträngningar för att maximera sin utveckling under det kommande omvandlingsdecenniet,

SOM UNDERSTRYKER de ömsesidiga åtaganden som gjorts vid de internationella konferenserna om Afghanistan i Bonn i december 2011, Tokyo i juli 2012 och London i december 2014,

SOM PÅ NYTT BEKRÄFTAR Afghanistans åtagande att fortsätta att förbättra samhällsstyrningen och unionens åtagande om ett varaktigt engagemang i Afghanistan,

SOM BEAKTAR att parterna fäster särskild vikt vid den breda omfattning av de förbindelser som de har för avsikt att främja genom detta avtal,

SOM PÅ NYTT BEKRÄFTAR sin önskan att främja ekonomiska och sociala framsteg för sina folk och sin önskan att befästa, fördjupa och diversifiera sina förbindelser på områden av ömsesidigt intresse,

SOM ERKÄNNER att, i överensstämmelse med Afghanistans konstitution, kvinnors egenmakt och deras rätt att fullt ut delta på grundval av jämlikhet på alla samhällsområden, inbegripet deltagande i beslutsfattandet i den politiska processen på samtliga nivåer, är avgörande för att uppnå jämlikhet och fred,

SOM ERKÄNNER vikten av utvecklingssamarbete med utvecklingsländer, särskilt de med låg inkomst, länder som genomgått konflikter och inlandsstater, för hållbar ekonomisk tillväxt, hållbar utveckling och ett fullständigt genomförande i tid av internationellt överenskomna utvecklingsmål, däribland FN:s millennieutvecklingsmål och eventuella senare riktmärken för utveckling som antagits av Afghanistan, och för en bättre integrering av Afghanistan i regionen,

SOM ERKÄNNER att effektiva åtgärder måste vidtas för att främja integritet och ansvarsskyldighet, säkerställa en korrekt användning av offentliga medel och bekämpa korruption,

SOM ERKÄNNER att ett fördjupat samarbete mellan parterna bör stödja Afghanistans förmåga att förbättra kvaliteten på sin administration och samhällsstyrning samt öppenhet och effektivitet i förvaltningen av de offentliga finanserna,

SOM PÅ NYTT BEKRÄFTAR vikten av samordning i relevanta regionala och multilaterala forum, särskilt när det gäller parternas lösningar på globala utmaningar och regionalt ekonomiskt samarbete,

SOM ERKÄNNER att terrorism utgör ett hot mot deras folk och deras gemensamma säkerhet och som uttrycker sitt helhjärtade åtagande att bekämpa alla former av terrorism och upprätta ett effektivt internationellt samarbete och inrätta instrument för att utrota terrorism i överensstämmelse med internationell rätt, inbegripet mänskliga rättigheter och humanitär rätt,

SOM PÅ NYTT BEKRÄFTAR sitt gemensamma åtagande att bekämpa organiserad brottslighet, inklusive människohandel, människosmuggling och narkotikahandel, bland annat genom regionala och internationella mekanismer,

SOM ERKÄNNER de hot mot hälsa och säkerhet som orsakas av olaglig narkotika och behovet av ett samordnat regionalt och internationellt samarbete för att bekämpa odling av, framställning av, underlättande av, handel med, förbrukning av och efterfrågan på narkotika samt avledning av narkotikaprekursorer, och som inser vikten av alternativa försörjningsmöjligheter för opiumvallmoodlarna i detta sammanhang,

SOM ERKÄNNER behovet av att respektera internationella nedrustnings- och icke-spridningsåtaganden,

SOM BEAKTAR att Internationella brottmålsdomstolen innebär ett viktigt steg i utvecklingen mot fred och internationell rättvisa och att dess syfte är att sörja för att de allvarligaste brotten som angår hela det internationella samfundet lagförs på ett effektivt sätt,

SOM ERKÄNNER att handel och utländska direktinvesteringar kommer att spela en betydande roll för utvecklingen i Afghanistan och att parterna fäster särskild vikt vid principerna och reglerna för den internationella handeln, bland annat i avtalet om upprättande av Världshandelsorganisationen (WTO),

SOM UTTRYCKER sitt fulla engagemang för att främja hållbar utveckling i alla dess avseenden, inbegripet sådana aspekter som miljöskydd, verkningsfullt samarbete för att bekämpa klimatförändringar och ett effektivt främjande och genomförande av internationellt erkända arbetsnormer,

SOM BETONAR betydelsen av att samarbeta angående migration,

SOM ERKÄNNER att situationen och de grundläggande rättigheterna för flyktingar och internflyktingar, inbegripet ett säkert, välordnat och frivilligt återvändande till deras hem, kräver särskild uppmärksamhet,

SOM NOTERAR att om parterna, inom ramen för detta avtal, skulle besluta att ingå särskilda avtal på området med frihet, säkerhet och rättvisa som skulle ingås av unionen enligt avdelning V i tredje delen i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, skulle bestämmelserna i sådana framtida avtal inte vara bindande för Förenade kungariket och/eller Irland, såvida inte unionen parallellt med Förenade kungariket och/eller Irland när det gäller deras respektive tidigare bilaterala förbindelser underrättar Afghanistan om att Förenade kungariket och/eller Irland har blivit bundet/bundna av sådana avtal som en del av Europeiska unionen i enlighet med protokoll (nr 21) om Förenade kungarikets och Irlands ställning med avseende på området med frihet, säkerhet och rättvisa, fogat till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, Likaså skulle varje därpå följande EU-interna åtgärd som skulle antas i enlighet med ovannämnda avdelning V för att genomföra detta avtal inte vara bindande för Förenade kungariket och/eller Irland, såvida de inte har meddelat att de önskar delta eller godta sådana åtgärder i enlighet med protokoll nr 21; Parterna noterar också att dessa framtida avtal eller EU-interna åtgärder skulle omfattas av protokoll (nr 22) om Danmarks ställning, fogat till nämnda fördrag,

HAR ENATS OM FÖLJANDE.

AVDELNING I

AVTALETS ART OCH RÄCKVIDD

Artikel 1

Tillämpningsområde och mål

1. Härmed upprättas ett partnerskap mellan parterna inom ramen för deras respektive behörigheter, i överensstämmelse med deras respektive lagar, förfaranden och resurser, och med full respekt för internationella bestämmelser och normer.

2. Målet för detta partnerskap är att stärka dialogen och samarbetet med syfte att

- a) stödja fred och säkerhet i Afghanistan och regionen,
- b) främja hållbar utveckling, en stabil och demokratisk politisk miljö och Afghanistans integrering i världsekonomin,
- c) upprätta en regelbunden dialog om politiska frågor, inbegripet främjandet av mänskliga rättigheter, jämställdhet och medverkan av det civila samhället,
- d) främja utvecklingssamarbete inom ramen för parternas gemensamma engagemang för fattigdomsutrotning och biståndseffektivitet,
- e) utveckla handel och investeringar mellan parterna till ömsesidig nytta och samarbeta i alla ekonomiska, handels- och investeringsrelaterade områden av ömsesidigt intresse i syfte att underlätta hållbara handels- och investeringsflöden och förebygga och undanröja hinder för handel och investeringar, på ett sätt som är förenligt med och kompletterar pågående och framtida regionala initiativ,
- f) förbättra samordningen mellan parterna om globala utmaningar, särskilt genom att främja multilaterala lösningar, och
- g) främja dialogen och samarbetet inom en rad specifika områden av ömsesidigt intresse, vilket inbegriper modernisering av den offentliga förvaltningen och förvaltningen av offentliga finanser, rättsliga och inrikes frågor, miljö och klimatförändring, naturtillgångar och råvaror, reform av säkerhetssektorn, utbildning, energi, transport, jordbruk och landsbygdsutveckling, finansiella tjänster, beskattning, tullar, sysselsättning och social utveckling, hälsa och säkerhet, statistik, regionalt samarbete, kultur, informationsteknik, den audiovisuella sektorn och mediesektorn.

3. I detta sammanhang ska kapacitetsuppbyggnad ägnas särskild uppmärksamhet för att stödja utvecklingen av de afghanska institutionerna och se till att landet fullt ut kan dra nytta av de möjligheter som erbjuds genom fördjupat samarbete enligt detta avtal.

4. Parterna ska uppmuntra kontakter mellan parlamentsledamöter, företrädare för det civila samhället och yrkesverksamma för att främja målen med detta avtal, särskilt när det gäller att stödja parlamentariska och andra demokratiska institutioner.

5. Parterna ska verka för att främja förståelsen människor emellan bland annat genom samarbete mellan olika aktörer såsom tankesmedjor, universitet, företag och media i form av seminarier, konferenser, ungdomsutbyten och annan verksamhet.

Artikel 2

Allmänna principer

1. Parterna bekräftar att de delar de värderingar som kommer till uttryck i Förenta nationernas stadga.
2. Parterna erkänner att det afghanska folket, genom dess legitima, demokratiska institutioner och enligt Afghanistans konstitution, rättmätigt äger och driver Afghanistans stabiliserings-, utvecklings- och demokratiseringsprocesser.
3. Respekten för de demokratiska principerna och de mänskliga rättigheterna, såsom dessa anges i den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna och andra relevanta internationella människorättsinstrument, och för rättsstatsprincipen ligger till grund för parternas inrikes- och utrikespolitik och utgör en väsentlig del av detta avtal.
4. Parterna bekräftar sitt åtagande att fortsätta samarbetet för att fullt ut uppnå internationellt överenskomna utvecklingsmål, inbegripet millennieutvecklingsmålen, såsom de antagits av Afghanistan, och eventuella senare riktmärken för utveckling. Därigenom erkänner de Afghanistans ansvar för att utarbeta och genomföra sina planer för ekonomisk och social utveckling och för relevanta utvecklingsstrategier, bland annat prioriterade nationella program. De bekräftar på nytt sitt åtagande för en hög miljöskyddsnivå, ett inkluderande samhälle och jämställdhet i detta sammanhang.
5. Parterna bekräftar på nytt den vikt de fäster vid principerna om god samhällsstyrning, inbegripet oberoende för parlament och rättsväsende, och vid kampen mot korruption på alla nivåer.
6. Parterna är överens om att samarbetet inom ramen för detta avtal kommer att ske i enlighet med deras egna lagar och andra författningar.

AVDELNING II

POLITISKT SAMARBETE

Artikel 3

Politisk dialog

En regelbunden politisk dialog ska upprättas mellan parterna och får, när så är lämpligt, äga rum på ministernivå. Den ska stärka deras förbindelser, bidra till att bygga upp ett partnerskap och öka den ömsesidiga förståelsen och solidariteten. Parterna ska stärka sin politiska dialog för att stödja sina gemensamma intressen, inbegripet deras respektive ståndpunkter i regionala och internationella forum.

A. SAMARBETE INOM OMRÅDEN MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER, JÄMSTÄLLDHET OCH DET CIVILA SAMHÄLLET

Artikel 4

Mänskliga rättigheter

1. I enlighet med artiklarna 1.2 c och 2.3 är parterna överens om att samarbeta för att främja och effektivt försvara mänskliga rättigheter, inbegripet, när så är lämpligt, med avseende på ratificeringen och genomförandet av internationella människorättsinstrument. De ska se över genomförandet av denna artikel i samband med sin politiska dialog.
2. Det samarbete som avses i punkt 1 får innefatta bland annat följande:
 - a) Stöd till utarbetande och genomförande av nationella handlingsplaner för mänskliga rättigheter.
 - b) Information om och utbildning i mänskliga rättigheter.
 - c) Stärkande av institutioner i Afghanistan med anknytning till mänskliga rättigheter på nationell nivå och nivåerna under den nationella.
 - d) Upprättande av en meningsfull, brett upplagd dialog om de mänskliga rättigheterna.
 - e) Stärkande av samarbetet inom de FN-institutioner som är verksamma på området mänskliga rättigheter.

Artikel 5

Jämställdhet

1. Parterna ska samarbeta för att stärka politik och program med anknytning till genusfrågor samt institutionell och administrativ kapacitetsuppbyggnad och för att stödja genomförandet av nationella strategier för jämställdhet, inklusive kvinnors rättigheter och egenmakt, i syfte att säkerställa ett jämbördigt deltagande av män och kvinnor inom alla sektorer av det ekonomiska, kulturella, politiska och sociala livet. Framför allt ska samarbetet inriktas på att förbättra kvinnornas tillgång till de resurser som behövs för att de till fullo ska kunna utöva sina grundläggande rättigheter, särskilt utbildning.
2. Parterna ska främja upprättandet av en lämplig ram för att
 - a) säkerställa att genusrelaterade frågor införlivas i alla utvecklingsstrategier, all utvecklingspolitik och alla utvecklingsprogram, särskilt sådana som rör politisk delaktighet, hälso- och sjukvård samt läs- och skrivkunnighet, och
 - b) utbyta erfarenheter och bästa praxis när det gäller jämställdhetsarbete samt främja antagandet av positiva åtgärder till förmån för kvinnor.

Artikel 6

Det civila samhället

1. Parterna erkänner det organiserade civila samhällets (i synnerhet den akademiska världens) roll i och potentiella bidrag till dialogen och samarbetsprocessen inom ramen för detta avtal och är överens om att främja en effektiv dialog med det civila samhället och sörja för dess faktiska deltagande.

2. Parterna ska samarbeta för att främja det civila samhällets roll, så att det kan

a) rådfrågas i den inhemska politiska beslutsprocessen, i enlighet med demokratiska principer och konstitutionella bestämmelser,

b) informeras om och, i alla stadier av utvecklingsprocessen, delta i samråd om utvecklings- och samarbetsstrategier och sektorspolitik, särskilt på områden som berör det,

c) tilldelas finansiella medel, i den mån respektive parts interna regler tillåter detta, i överensstämmelse med principerna om öppenhet och ansvar samt ta emot stöd till kapacitetsuppbyggnad på viktiga områden, och

d) delta i genomförandet av samarbetsprogram på områden som berör det.

B. FREDSBYGGANDE

Artikel 7

Fredsskapande åtgärder, konfliktförebyggande och konfliktlösning

1. Parterna understryker sitt åtagande att stödja strävan efter fred och försoning, under ledning av Afghanistan. De understryker vikten av en inkluderande fredsprocess som grundar sig på samförstånd mellan alla afghaner, såsom den uttrycktes vid fredsjirgan i juli 2010 och den konstitutionella rådsförsamlingen Loya Jirga i november 2011. De erkänner att en förutsättning för en framgångsrik fredsprocess är det afghanska folkets och landets institutioners egenansvar, med starkt stöd från det internationella samfundet.

2. Parterna ska främja en dialog mellan länder i och utanför regionen så att de fullt ut kan spela en roll i att stödja och underlätta fredsprocessen.

3. Parterna bekräftar på nytt att kvinnor spelar en viktig roll när det gäller konfliktlösning och fredsbyggande åtgärder. De betonar vikten av att kvinnor deltar fullt ut i alla insatser för att bevara och främja fred och säkerhet, samt behovet av att utöka deras roll i beslutsfattandet när det gäller konfliktlösning, i enlighet med FN:s säkerhetsråds resolution 1325 (2000).

4. Gemensam verksamhet på detta område ska inbegripa främjandet av långsiktigt fredsbyggande i Afghanistan och stöd till det civila samhällets aktiva roll i enlighet med principerna i den nya given för engagemang i instabila stater.

C. STÖD FÖR INTERNATIONELL SÄKERHET

Artikel 8

Samarbete i fråga om Romstadgan

Parterna anser att en väl fungerande verksamhet vid Internationella brottmålsdomstolen (ICC) utgör ett viktigt bidrag till internationell fred och rättvisa. De bekräftar på nytt att de allvarligaste brotten som angår det internationella samfundet som helhet först ska angripas genom åtgärder på nationell nivå i samarbete med Internationella brottmålsdomstolen. Parterna är överens om att samarbeta för att främja en universell anslutning till Romstadgan genom att

- a) alltefter omständigheterna, vidta åtgärder för att ratificera instrument relaterade till Romstadgan, särskilt avtalet om privilegier och immunitet för Internationella brottmålsdomstolen,
- b) utbyta erfarenheter om de rättsliga anpassningar som krävs för att möjliggöra ratificering och genomförande av Romstadgan, och
- c) vidta åtgärder för att bevara Romstadgans integritet.

Artikel 9

Bekämpning av spridning av massförstörelsevapen och kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära risker

1. Parterna anser att spridning av massförstörelsevapen och bärare av sådana vapen, såväl till statliga som icke-statliga aktörer, utgör ett av de allvarligaste hoten mot internationell stabilitet och säkerhet.
2. Parterna är därför överens om att samarbeta i internationella forum i syfte att motverka spridning av massförstörelsevapen och deras bärare genom att fullt ut uppfylla och på nationell nivå genomföra sina gällande skyldigheter enligt multilaterala fördrag och konventioner om nedrustning och icke-spridning samt andra multilateralt framförhandlade avtal och internationella förpliktelser. Parterna är överens om att denna bestämmelse utgör en väsentlig del av detta avtal.
3. Parterna är vidare överens om att samarbeta och vidta åtgärder för att förbättra genomförandet av internationella instrument om nedrustning och icke-spridning av massförstörelsevapen och deras bärare som tillämpas av parterna, bland annat genom att utbyta information, sakkunskap och erfarenheter.
4. Parterna är överens om att samarbeta och bidra till att bekämpa spridningen av massförstörelsevapen och bärare av sådana vapen genom att vidta åtgärder för att – utifrån vad som är tillämpligt – underteckna, ratificera eller ansluta sig till, samt till fullo genomföra, alla andra relevanta internationella instrument.
5. Parterna är dessutom överens om att samarbeta för att införa effektiva nationella exportkontroller i syfte att förhindra spridning och att kontrollera export och transitering av varor med anknytning till massförstörelsevapen, bland annat genom kontroll av slutanvändningen av teknik med dubbla användningsområden och genom effektiva sanktioner mot överträdelser av reglerna om exportkontroll.
6. Parterna erkänner att kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära risker kan få mycket negativa effekter för samhällen. De erkänner även att riskerna kan härröra från brottslig verksamhet (spridning, olaglig handel), olyckor (industri, transport, laboratorier) eller naturliga faktorer (pandemier). Följaktligen åtar de sig att samarbeta i syfte att stärka den institutionella kapaciteten för att minska kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära risker. Detta skulle kunna genomföras med projekt beträffande rättsliga frågor, reglerings- och tillsynsfrågor, vetenskapliga frågor och beredskapsfrågor och samarbete på regional nivå.
7. Unionen ska, när så är lämpligt, ge stöd till dessa insatser med fokus på kapacitetsuppbyggnad och tekniskt bistånd.

Artikel 10

Handeldvapen och lätta vapen och andra konventionella vapen

1. Parterna är medvetna om att olaglig tillverkning, överföring och spridning av handeldvapen och lätta vapen, inbegripet ammunition till sådana vapen, samt överdriven anhopning, bristfällig hantering, lagring med otillräcklig säkerhet och okontrollerad spridning av sådana vapen fortsätter att utgöra ett allvarligt hot mot fred och internationell säkerhet.
2. Parterna är överens om att iaktta och fullgöra sina respektive skyldigheter att bekämpa olaglig handel med handeldvapen och lätta vapen, inbegripet ammunition till dessa, enligt befintliga internationella avtal och FN:s säkerhetsråds resolutioner, samt sina åtaganden inom ramen för andra internationella instrument som är tillämpliga på området, såsom FN:s handlingsprogram för att förebygga, bekämpa och utrota alla former av olaglig handel med handeldvapen och lätta vapen.
3. Parterna inser betydelsen av inhemska kontrollsystem för överföring av konventionella vapen i linje med gällande internationella standarder. Parterna erkänner vikten av att tillämpa sådana kontroller på ett ansvarsfullt sätt, i syfte att bidra till internationell och regional fred, säkerhet och stabilitet, minskat mänskligt lidande och till att förhindra spridning av konventionella vapen.
4. Parterna förbinder sig att samarbeta och sörja för samordning, komplementaritet och synergi i sina ansträngningar att reglera, eller förbättra regleringen av, internationell handel med konventionella vapen och att förebygga, bekämpa och utrota olaglig vapenhandel. De är överens om att upprätta en regelbunden politisk dialog som ska åtfölja och konsolidera detta åtagande.

Artikel 11

Bekämpande av terrorism

1. Parterna är fast beslutna att bekämpa terrorism i alla dess former, också i ett regionalt sammanhang, med full respekt för rättsstatsprincipen och internationell rätt, och att samarbeta för att förhindra spridning av extremistiska ideologier och, i synnerhet, radikaliseringen av ungdomar. De förbinder sig att arbeta tillsammans med sina internationella partner för det övergripande genomförandet av FN:s globala strategi för terroristbekämpning.
2. Parterna är överens om att samarbeta i frågor som rör kampen mot terroristverksamhet och, när så är lämpligt, att utbyta information om alla relevanta frågor och i enlighet med nationell och internationell rätt. Terroristbekämpning ska utgöra en viktig faktor i deras samarbete. De är överens om att främja genomförandet av relevanta internationella instrument och konventioner på detta område. I detta sammanhang kommer kapacitetsuppbyggnad att omfatta relevanta områden av straffrätten.

AVDELNING III

UTVECKLINGSSAMARBETE

Artikel 12

Utvecklingssamarbete

1. De främsta målen för utvecklingssamarbetet är att uppnå millennieutvecklingsmålen (och eventuella efterföljande riktmärken för utveckling), fattigdomsutrotning, hållbar utveckling och integrering i världsekonomin, med särskild uppmärksamhet på samhällets mest utsatta grupper. Parterna erkänner att deras samarbete är avgörande för att hantera Afghanistans utvecklingsutmaningar och att institutionsuppbyggnad bör vara en grundläggande del av detta samarbete.
2. Samarbetet ska ta hänsyn till Afghanistans socioekonomiska utvecklingsstrategier och utvecklingsprogram, i synnerhet landets nationella utvecklingsstrategi och andra åtgärder som överenskommits vid internationella konferenser om Afghanistans utveckling, 2010 års Londolförklaring, Kabulprocessen, slutsatserna från konferensen i Bonn i december 2011, Tokyoförklaringen om ett partnerskap för självständighet (self-reliance) i Afghanistan och Tokyoramén för ömsesidigt ansvar från juli 2012, med full hänsyn till den afghanska regeringens ekonomiska strategi och utvecklingsstrategi Realising Self-Reliance: Commitments to Reforms and Renewed Partnership, som lades fram vid konferensen i London 2014.
3. Parterna ska använda sitt utvecklingssamarbete för att bland annat stärka Afghanistans institutioner för samhällsstyrning och skapa förutsättningar för hållbar utveckling och långsiktig ekonomisk tillväxt, i linje med de prioriterade nationella programmen och Afghanistans ekonomiska strategi och utvecklingsstrategi Realising Self-Reliance: Commitments to Reforms and Renewed Partnership. Dessa kommer att vara de viktigaste instrumenten för att genomföra denna strategi och de åtaganden som Afghanistan ingått i Bonn, Tokyo och London. Unionen ska i sitt samarbete med Afghanistan ta full hänsyn till Tokyoramén för ömsesidigt ansvar (eller en ömsesidigt överenskommen efterföljare till denna) och i programplaneringen av sitt bistånd ta hänsyn till de åtaganden, inklusive finansiella åtaganden, och de detaljerade arrangemang som fastställs i denna ram.
4. Parterna bekräftar målet att uppnå millennieutvecklingsmålen, såsom de antagits av Afghanistan, och eventuella efterföljande riktmärken för utveckling, och bekräftar på nytt sitt åtagande när det gäller Parisförklaringen om biståndseffektivitet, Accra-handlingsplanen och slutdokumentet från Busan, särskilt med hänvisning till den nya given för engagemang i instabila stater.
5. Parterna är överens om att främja samarbete i enlighet med sina respektive lagar, förfaranden och resurser och med full respekt för internationella bestämmelser och normer. De är överens om att deras utvecklingssamarbete kommer att överensstämma med kraven i deras gemensamma åtagande om biståndseffektivitet och genomföras på ett sätt som respekterar afghanskt egenansvar, ligger i linje med Afghanistans nationella prioriteringar och bidrar till konkreta och hållbara utvecklingsresultat för det afghanska folket och till den långsiktiga ekonomiska hållbarheten i landet, såsom överenskommits inom ramen för internationella konferenser om Afghanistan. De är överens om att maximera utvecklingsbiståndets fredsbyggande potential när så är möjligt inom ramen för den nya given för engagemang i instabila stater.
6. Parterna är därför överens om att regelbundet övervaka effekten av deras utvecklingssamarbete genom den gemensamma kommitté som inrättas enligt artikel 49, och att bedöma dess bidrag till uppnående av millennieutvecklingsmålen, såsom de antagits av Afghanistan, och eventuella efterföljande riktmärken för utveckling.
7. Följande frågor kommer systematiskt att integreras inom alla områden av utvecklingssamarbetet: mänskliga rättigheter, jämställdhetsfrågor, demokrati, god förvaltning, miljömässig hållbarhet, klimatförändring, hälso- och sjukvård, institutionell utveckling och kapacitetsuppbyggnad, åtgärder mot korruption, narkotikabekämpning och biståndseffektivitet.

8. Vad gäller infrastrukturkomponenter ska parterna undersöka användningen av mekanismer såsom en blandning av bidrag och lån från internationella finansinstitut och andra sätt att dela risker, i syfte att mobilisera ytterligare resurser och därmed öka effekterna av unionens bistånd.

9. Parterna är överens om att deras ekonomiska samarbete måste genomföras för att skydda intressena hos de mest utsatta medlemmarna av samhället, inbegripet kvinnor och barn, med tonvikt på hälso- och sjukvård, utbildning, jordbruk och landsbygdsutveckling.

10. Parterna är överens om att handeln bör främja hållbar utveckling i alla dess dimensioner och att dess ekonomiska, sociala och miljömässiga konsekvenser bör bedömas. De är överens om att uppmuntra företagen att anta högsta möjliga normer för ett ansvarsfullt företagande i linje med internationellt överenskomna principer och standarder, såsom de som fastställs i OECD:s riktlinjer för multinationella företag och FN:s Global Compact-initiativ.

11. Parterna ska sträva efter att bidra till att Internationella arbetsorganisationens (ILO) centrala arbetsnormer genomförs på ett verkningsfullt sätt och ska stärka samarbetet när det gäller sysselsättning och sociala frågor, inklusive principerna för anständigt arbete.

12. Parterna strävar vidare efter att främja en politik som syftar till att trygga tillgången på livsmedel för befolkningen och på foder för boskap, på ett miljövänligt och hållbart sätt.

13. Parterna åtar sig att utbyta synpunkter och samarbeta inom alla relevanta regionala och internationella forum och organisationer, såsom Förenta nationerna och dess byråer och organisationer, i syfte att förbättra arbetsfördelningen inom utvecklingssamarbetet och biståndseffektiviteten på fältet.

14. Parterna är också överens om att främja samarbete på de områden som anges i denna artikel mellan tankesmedjor, universitet, icke-statliga organisationer, företag, kulturaktörer och medier genom anordnande av seminarier, konferenser och liknande verksamheter, beroende på vad som är lämpligt.

AVDELNING IV

SAMARBETE OM HANDELS- OCH INVESTERINGSFRÅGOR

Artikel 13

Handelssamarbete

1. Parterna ska inleda en dialog om bilaterala och multilaterala handelsfrågor och handelsrelaterade frågor i syfte att stärka de bilaterala handelsförbindelserna och främja det multilaterala handelssystemet, bland annat genom att stödja Afghanistans medlemskap i WTO.

2. Parterna åtar sig att i största möjliga utsträckning och till ömsesidig nytta främja utveckling och diversifiering av handeln sig emellan. De åtar sig att uppnå förbättrade och förutsägbara villkor för marknadstillträde genom att arbeta för avskaffandet av handelshinder, i synnerhet genom att vid lämplig tidpunkt avskaffa icke-tariffära handelshinder och handelsrestriktioner som inte är förenliga med WTO-bestämmelserna, och genom att vidta åtgärder för att förbättra öppenheten, med hänsyn tagen till det arbete som utförs på detta område av internationella organisationer i vilka parterna är medlemmar.

3. Parterna, som erkänner att handel är avgörande för utveckling och att förmånshandelsordningar har visat sig vara till nytta för utvecklingsländer, ska sträva efter att stärka samrådet och samarbetet om det effektiva genomförandet av dessa.
4. Parterna ska hålla varandra underrättade om utvecklingen när det gäller handelspolitik och politiken på handelsrelaterade områden, såsom jordbruk, livsmedelssäkerhet, konsumentskydd och miljö. De kommer att undersöka möjligheterna att stärka sina handels- och investeringsförbindelser, vilket när så är lämpligt inbegriper förhandlingar om andra avtal av ömsesidigt intresse.
5. Parterna ska fullt ut använda Aid for Trade-programmet och andra relevanta program, inbegripet tekniskt bistånd för kapacitetsuppbyggnad, för att förbättra sina bilaterala handels- och investeringsförbindelser.
6. Parterna erkänner vikten av att främja regional ekonomisk utveckling, i enlighet med avdelning VII.
7. Parterna ska samråda skyndsamt, i enlighet med artikel 54, om eventuella meningsskiljaktigheter rörande tillämpningen av denna avdelning.

Artikel 14

Behandling som mest gynnad nation

1. Parterna ska i sina handelsförbindelser bevilja varandra behandling som mest gynnad nation i enlighet med bestämmelserna i Allmänna tull- och handelsavtalet från 1994.
2. Den behandling som mest gynnad nation som föreskrivs i punkt 1 ska inte gälla förmåner som beviljas av endera parten inom ramen för ordningar som bygger på överenskommelser om upprättande av en tullunion, ett frihandelsområde eller ett likvärdigt område med förmånsbehandling.

Artikel 15

Sanitära och fytosanitära frågor

1. Parterna ska samarbeta om livsmedelssäkerhet samt sanitära och fytosanitära frågor för att skydda människors, djurs eller växters liv eller hälsa på parternas respektive territorier.
2. Parterna ska diskutera och utbyta information om sina respektive åtgärder i enlighet med WTO-avtalet om tillämpningen av sanitära och fytosanitära åtgärder, Internationella växtskyddskonventionen, Världsorganisationen för djurhälsa och Codex Alimentarius-kommissionen.
3. Parterna är överens om att inleda ett samarbete för kapacitetsuppbyggnad avseende sanitära och fytosanitära frågor. Ett sådant samarbete bör utformas enligt vardera partens behov och genomföras i syfte att bistå vardera parten i efterlevnaden av den andra partens rättsliga krav.
4. Parterna ska snarast upprätta en dialog om sanitära och fytosanitära frågor om någondera parten begär detta.
5. Parterna ska utse kontaktpunkter för kommunikation i frågor som faller under denna artikel.

Artikel 16

Tekniska handelshinder

Parterna ska främja Afghanistans användning av internationella och europeiska standarder som grund för tekniska föreskrifter och förfaranden för bedömning av överensstämmelse. De ska samarbeta och utbyta information om standarder, tekniska föreskrifter och förfaranden för bedömning av överensstämmelse i syfte att säkerställa att de utarbetas, antas och tillämpas på ett öppet och effektivt sätt och inte skapar onödiga hinder för deras bilaterala handel.

Artikel 17

Tullar

1. Parterna ska sträva efter att stärka samarbetet mellan sina tullmyndigheter för att säkerställa ett öppet handelsklimat, underlätta handel, förbättra säkerheten i leveranskedjan, främja konsumenternas säkerhet, hejda flödet av varor som gör intrång i immateriella rättigheter och för att bekämpa smuggling och bedrägeri.

2. Parterna ska i detta syfte särskilt utbyta sakkunskap och undersöka möjligheterna att förenkla förfarandena, öka öppenheten och utveckla samarbetet. De ska även eftersträva samsyn och gemensamma åtgärder i relevanta internationella strukturer.

3. Parterna ska vid behov ingå protokoll om tullsamarbete och ömsesidigt administrativt bistånd, inom den institutionella ram som fastställs i detta avtal, utan att det påverkar tillämpningen av andra former av samarbete.

4. Parterna ska samarbeta i syfte att modernisera Afghanistans tullförvaltning i enlighet med relevanta internationella konventioner i syfte att förbättra dess organisatoriska effektivitet och dess institutioners effektivitet när det gäller tillhandahållande av tjänster, och samtidigt säkerställa en öppen förvaltning av offentliga medel och redovisningsskyldighet. Kapacitetsuppbyggnad ska utgöra en viktig faktor i detta samarbete.

Artikel 18

Investeringar

1. Parterna ska uppmuntra utländska direktinvesteringar genom att utveckla ett attraktivt och stabilt investeringsklimat. De får därför, när så krävs, inleda en fortlöpande dialog i syfte att öka förståelsen för och samarbetet om investeringsfrågor, utforska administrativa mekanismer för att underlätta investeringsflöden och främja stabila, öppna och stödjande regelverk för investeringarna.

2. I syfte att öka unionens utländska direktinvesteringar i Afghanistan betonar parterna vikten av den privata sektorns deltagande och erkänner i detta sammanhang behovet av åtgärder från den offentliga sektorn och incitament såsom tillgång till kredit- och investeringsgarantier.

Artikel 19

Tjänster

Parterna ska inleda en konstruktiv dialog för att

- a) utbyta information om sina respektive regelverk,
- b) främja tillträde till varandras marknader,
- c) främja tillträde till kapitalkällor och teknik, och
- d) främja handeln med tjänster mellan parterna och på tredjeländers marknader.

Artikel 20

Kapitalrörelser

Parterna ska sträva efter att underlätta rörligheten för kapital för att främja målen för detta avtal.

Artikel 21

Offentlig upphandling

Parterna kommer att samarbeta i syfte att inrätta ett effektivt och modernt system för offentlig upphandling i Afghanistan, i enlighet med internationellt överenskomna principer om öppenhet och upphandlingsförfaranden och om främjande av rättvis och optimal kostnadseffektivitet i offentlig upphandling.

Artikel 22

Öppenhet

Parterna erkänner betydelsen av öppenhet och korrekta rättsförfaranden i förvaltningen av sina handelsrelaterade lagar och andra författningar. I detta syfte ska de tillämpa artikel X i 1994 års allmänna tull- och handelsavtal och artikel III i allmänna tjänstehandelsavtalet.

Artikel 23

Immateriella rättigheter

1. Parterna är överens om att skydda och kontrollera efterlevnaden av immateriella rättigheter, inklusive geografiska beteckningar, i enlighet med bestämmelserna i de internationella avtal som de är parter i.

2. Parterna ska samarbeta för att förhindra varje form av missbruk av immateriella rättigheter, inklusive geografiska beteckningar, och för att bekämpa förfälskning och piratkopiering. De är eniga om att underlätta detta genom tullsamarbete och andra lämpliga former av administrativt samarbete, bland annat genom upprättande och stärkande av organisationer för kontroll och skydd av sådana rättigheter och förbättrat samarbete om lämpliga sätt att underlätta skyddet för och registreringen av den andra partens geografiska beteckningar på deras respektive territorier, med beaktande av internationella regler och metoder och den internationella utvecklingen på detta område samt parternas respektive kapacitet.

AVDELNING V

SAMARBETE I RÄTTSLIGA OCH INRIKES FRÅGOR

Artikel 24

Rättsstatsprincipen, rättsligt samarbete och polisverksamhet

1. I sitt samarbete i rättsliga och inrikes frågor ska parterna fästa särskild vikt vid att befästa rättsstatsprincipen och stärka institutioner på alla nivåer inom brottsbekämpning och rättsskipning, inklusive kriminalvårdssystemet.
2. I sitt samarbete ska parterna utbyta information om rättssystem och lagstiftning. De ska fästa särskild uppmärksamhet vid rättigheterna för kvinnor och andra utsatta grupper samt skydd och genomförande av dessa rättigheter.
3. Parterna är överens om att samarbeta för att främja ytterligare reformer av det afghanska polisväsendet. Afghanistan kommer att vidta åtgärder för att införa bästa praxis i det civila polisarbetet. Unionen kommer att fortsätta sitt stöd för utveckling av rättsväsendet och det nationella afghanska polisväsendet, inbegripet finansiering av poliskåren inom ramen för det fleråriga vägledande programmet 2014–2020 och i linje med OECD:s kommitté för utvecklingsbistånd (DAC) definitioner av stödberättigande verksamhet.
4. Parterna är överens om att samarbeta i syfte att modernisera Afghanistans säkerhetssektor genom att
 - a) stärka rättsväsendet, inbegripet kriminalvården, med särskild inriktning på att förbättra rättsväsendets oberoende,
 - b) öka effektiviteten i det civila polisarbetet i Afghanistan,
 - c) förbättra den rättsliga och institutionella ramen på detta område, och
 - d) bygga upp kapacitet för utformning och genomförande av strategier inom Afghanistans rätts- och säkerhetssektorer.

Artikel 25

Samarbete för att bekämpa organiserad brottslighet och korruption

Parterna är överens om att samarbeta för att bekämpa organiserad brottslighet, ekonomisk och finansiell brottslighet och korruption. Syftet med detta samarbete ska särskilt vara att genomföra och främja relevanta internationella standarder och instrument, t.ex. FN:s konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet och dess protokoll och FN:s konvention mot korruption. Parterna ska ägna särskild uppmärksamhet åt kopplingarna mellan organiserad brottslighet och smuggling av narkotika, prekursorer, farliga ämnen och vapen, människohandel och flyktingsmuggling. De ska utbyta information i alla frågor som är relevanta för att bekämpa brottslig verksamhet.

Artikel 26

Kampen mot olaglig narkotika

1. Parterna ska samarbeta för att säkerställa en balanserad, övergripande och integrerad hållning i narkotikafrågor.

2. Politik och åtgärder med anknytning till narkotika ska syfta till att stärka strukturerna för att bekämpa olaglig narkotika, minska tillgången till, handeln med och efterfrågan på olaglig narkotika och till att hantera de hälsomässiga och sociala följderna av narkotikamissbruk. Parterna ska samarbeta för att förhindra olaglig framställning av narkotika och avledning av kemiska prekursorer.

3. I linje med denna gemensamma strategi ska parterna se till att kampen mot olaglig narkotika integreras i alla relevanta samarbetsområden, inbegripet brottsbekämpning, främjande av lagliga försörjningsmöjligheter, minskning av efterfrågan på narkotika och risk- och skadebegränsning.

4. Samarbetet mellan parterna ska inbegripa tekniskt och administrativt bistånd till Afghanistan på de områden som avses i punkt 3, inbegripet följande:

- a) Lagberedningsarbete och politikutformning.
- b) Inrättande av nationella institutioner och informationscenter.
- c) Stöd för det civila samhällets insatser i narkotikafrågor och åtgärder för att minska efterfrågan på och skadeverkningarna av narkotika, däribland narkotikamissbruksbehandling och rehabilitering.
- d) Utbildning av personal.
- e) Narkotikarelaterad forskning.
- f) Förebyggande av narkotikahandel och avledning av narkotikaprekursorer som används för olaglig tillverkning av narkotiska preparat och psykotropa ämnen.

Parterna får komma överens om att inbegripa andra områden.

5. Inom ramen för deras respektive lagstiftning ska parterna samarbeta för att upplösa gränsöverskridande kriminella nätverk som sysslar med framställning av och handel med olaglig narkotika, bland annat genom utbyte av information och underrättelser, utbildning och utbyte av bästa praxis, inbegripet särskilda utredningsmetoder. En särskild insats ska göras för att bekämpa att brottslingar tränger in i den lagliga ekonomin.

6. Samarbete på regional nivå för att bekämpa narkotikahandel bör komplettera detta tillvägagångssätt, även genom diplomatiska kontakter och i regionala forum där parterna deltar, såsom de som avses i artikel 48.

7. Parterna ska komma överens om formerna för samarbetet för att uppnå dessa mål. Åtgärderna ska baseras på gemensamt överenskomna principer som överensstämmer med relevanta internationella konventioner, den politiska förklaring och den förklaring om de vägledande principerna för att minska efterfrågan på narkotika som antogs vid FN:s generalförsamlings tjugonde extra session om narkotikaproblemet i världen i juni 1998 och den politiska förklaring och den handlingsplan för internationellt samarbete med sikte på en integrerad och balanserad strategi för att angripa narkotikaproblemet i världen som antogs i högnivåsegmentet vid den 52:a sessionen i FN:s narkotikakommission i mars 2009 samt förklaringen från den tredje ministerkonferensen för parterna i Parispikten för bekämpning av smuggling av opiater från Afghanistan.

Artikel 27

Samarbete för att bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism

1. Parterna är överens om att samarbeta för att förhindra att deras finansiella system och särskilda icke-finansiella företag och yrken används för att tvätta pengar som utgör vinning av brottslig verksamhet eller för finansiering av terrorism.
2. Båda parter är överens om att främja tekniskt och administrativt bistånd för att utarbeta och genomföra bestämmelser och införa effektivt fungerande mekanismer för att bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism. Samarbetet ska särskilt möjliggöra utbyte av relevanta upplysningar inom ramen för deras respektive lagstiftning liksom antagande av lämpliga och internationellt godtagna standarder för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism motsvarande de standarder som antagits av unionen och de relevanta internationella organ som är verksamma på detta område, såsom arbetsgruppen för finansiella åtgärder (FATF).

Artikel 28

Samarbete rörande migration

1. Parterna är överens om att samarbeta i syfte att förhindra irreguljära migrationsströmmar från deras territorium till den andra partens territorium.
2. Parterna bekräftar på nytt vikten av gemensam hantering av migrationsströmmar mellan Afghanistan och unionen och åtar sig att inleda en omfattande dialog och ett omfattande samarbete om migrationsrelaterade frågor, i linje med unionens övergripande strategi för migration och rörlighet och relevanta internationella konventioner. Dialogen och samarbetet ska omfatta frågor som rör asyl, förbindelser mellan migration och utveckling, reguljär och irreguljär invandring, återvändande, återtagande, visering, gränsförvaltning, dokumentssäkerhet och kampen mot människohandel och smuggling av migranter.
3. Samarbetet på de områden som anges i denna artikel får även omfatta kapacitetuppbyggande åtgärder.
4. Parterna är överens om att på begäran av den ena parten ingå ett avtal om reglering av parternas särskilda skyldigheter när det gäller återtagande, inklusive bestämmelser om att återta andra länders medborgare och statslösa.

Artikel 29

Konsulärt skydd

Afghanistan godtar att de konsulära och diplomatiska myndigheterna i en representerad medlemsstat i Europeiska unionens ska ge skydd åt varje medborgare i en medlemsstat i Europeiska unionen som inte har en ständig representation i Afghanistan som faktiskt är i stånd att tillhandahålla konsulärt skydd i ett enskilt fall, på samma villkor som för medborgare från den medlemsstaten i Europeiska unionen.

Artikel 30

Skydd av personuppgifter

1. Parterna är överens om att samarbeta för att höja skyddsnivån för personuppgifter till högsta internationella standarder, såsom de som bland annat ingår i FN:s riktlinjer för reglering av behandlingen av sådana elektroniska dokument som innehåller personuppgifter, vilka antogs genom FN:s generalförsamlings resolution 45/95 den 14 december 1990.

2. Samarbetet om skydd av personuppgifter får bland annat omfatta tekniskt bistånd i form av utbyte av information och sakkunskap.

AVDELNING VI

SEKTORSSAMARBETE

Artikel 31

Modernisering av offentlig förvaltning

Parterna är överens om att samarbeta i syfte att upprätta en professionell, oberoende och effektiv civilförvaltning i Afghanistan på nationell nivå och nivåerna under den nationella. Samarbetet på detta område ska inriktas på utbildning och kapacitetsuppbyggnad, i syfte att

- a) förbättra den organisatoriska effektiviteten,
- b) öka effektiviteten i institutionernas tillhandahållande av tjänster,
- c) säkerställa en öppen förvaltning av offentliga medel och redovisningsskyldighet,
- d) förbättra den rättsliga och institutionella ramen, och
- e) förbättra utformningen och genomförandet av strategier.

Artikel 32

Förvaltning av offentliga finanser

I enlighet med artikel 31 ska parterna stärka samarbetet i frågor som rör förvaltningen av de offentliga finanserna i Afghanistan. Samarbetet ska inriktas på

- a) förvaltning av budgeten på nationell nivå och nivåerna under den nationella,
- b) transparenta finansieringsflöden mellan budgetmyndigheter och mellan dessa myndigheter och stödmottagare och målgrupper,
- c) tillsyn, också genom parlament och oberoende revisionsorgan, och
- d) mekanismer för att effektivt och snabbt ta itu med eventuella oriktigheter i användningen av offentliga medel.

Unionen ska tillhandahålla stöd på dessa områden när så är lämpligt och fokusera på kapacitetsuppbyggnad och tekniskt bistånd.

Artikel 33

God förvaltning på skatteområdet

För att stärka och utveckla den ekonomiska verksamheten och samtidigt ta hänsyn till behovet av att utarbeta ett lämpligt regelverk erkänner parterna principerna om god förvaltning på skatteområdet och förbinder sig att genomföra dessa principer. De ska sträva efter att samarbeta i detta syfte, särskilt för att underlätta skatteuppbörden i Afghanistan och bistå Afghanistan i arbetet med att utveckla åtgärder för ett effektivt genomförande av dessa principer.

Artikel 34

Finansiella tjänster

1. Parterna är överens om att stärka samarbetet i syfte att förbättra redovisnings-, tillsyns- och regleringssystemen i banksektorn och försäkringssektorn och i andra delar av den finansiella sektorn.

2. Parterna ska samarbeta för att utveckla Afghanistans rättsliga ramar och regleringssystem, infrastruktur och mänskliga resurser samt införa företagsstyrning och internationella standarder för redovisning på Afghanistans kapitalmarknad.

Artikel 35

Statistik

1. Parterna är överens om att bygga upp och vidareutveckla statistisk kapacitet genom att främja harmoniseringen av statistiska metoder och använda bästa praxis med hänvisning till unionens erfarenheter, inbegripet insamling och spridning av statistiska uppgifter. Detta kommer att göra det möjligt för dem att, på ömsesidigt godtagbar basis, använda statistik på alla områden inom ramen för detta avtal som lämpar sig för insamling, behandling, analys och spridning av statistiska uppgifter.

2. Samarbetet på statistikområdet ska inriktas på kunskapsutbyte, främjande av god praxis och respekt för FN:s grundläggande principer för officiell statistik och uppförandekoden för europeisk statistik, i syfte att höja statistikens kvalitet.

Artikel 36

Katastrofriskhantering

1. Parterna är överens om att öka sitt samarbete om katastrofriskhantering. Det ska läggas särskild vikt vid förebyggande åtgärder och proaktiva strategier för hantering av faror och risker som innebär att man minskar risken för och sårbarheten vid naturkatastrofer.

2. Samarbetet på detta område ska vara inriktat på följande:

a) Katastrofriskreducering, särskilt återhämtningsförmåga, förebyggande och begränsning av verkningarna av katastrofer.

b) Användande av kunskapshantering, innovation, forskning och utbildning så att det på alla nivåer skapas en kultur präglad av säkerhet och återhämtningsförmåga.

c) Katastrofriskbedömning, katastrofövervakning och katastrofinsatser.

d) Stöd till utvecklingen av riskhanteringskapacitet.

Artikel 37

Naturresurser

1. Parterna är överens om att förbättra samarbetet och kapacitetssuppleeringen i fråga om utvinning, utveckling, bearbetning och saluföring av naturresurser.
2. Detta samarbete ska inbegripa hållbar utveckling av naturresurser genom att stärka regelverket, miljöskyddet och säkerhetsbestämmelserna. I syfte att främja ökat samarbete och djupare ömsesidig förståelse får vardera parten begära att särskilda möten hålls rörande frågor om naturresurser.
3. I enlighet med avdelning IV ska parterna samarbeta för att skapa en öppen miljö som främjar utländska direktinvesteringar, i synnerhet inom gruvsektorn.
4. Parterna har, med beaktande av deras respektive ekonomiska politik och mål och i syfte att främja handeln, kommit överens om att främja samarbete för att undanröja hinder för handeln med naturresurser.
5. På begäran av endera parten kan varje fråga rörande handel med naturresurser tas upp och behandlas vid den gemensamma kommitténs möten, i enlighet med artikel 49.

Artikel 38

Utbildning, forskning, ungdomsfrågor och yrkesutbildning

1. Parterna är överens om att främja samarbete om utbildning, forskning, ungdomsfrågor och yrkesutbildning. De är överens om att öka medvetenheten om utbildningsmöjligheter i unionen och Afghanistan.
2. Parterna ska också främja åtgärder för att
 - a) skapa kontakter mellan deras respektive högre utbildningsanstalter, specialistorgan och ungdomsorganisationer,
 - b) främja utbyte av information och kunnande samt rörlighet för studerande, ungdomar och ungdomsarbetare, forskare, akademiker och andra experter, och
 - c) stödja kapacitetssuppleering och utveckling av kvalitet i undervisning och lärande, med utnyttjande av andra relevanta erfarenheter som de förvärvat på detta område.
3. Parterna är överens om att främja genomförandet av program för högre utbildning och ungdomsfrågor, såsom unionens program Erasmus+, och för forskares rörlighet och utbildning, såsom Marie Skłodowska-Curie-åtgärderna, och att uppmuntra sina utbildningsinrättningar att samarbeta i gemensamma program för att uppmuntra samarbete och rörlighet i universitetsvärlden och främja samarbete mellan ungdomsorganisationer, inbegripet genom att främja rörlighet för ungdomar och ungdomsarbetare i samband med icke formell utbildning och icke formellt lärande.
4. Forskningssamarbete ska uppmuntras, bland annat genom Horisont 2020 – Europeiska unionens ramprogram för forskning och innovation (2014–2020).

Artikel 39

Energi

1. Parterna ska sträva efter att öka samarbetet inom energisektorn i syfte att förbättra produktion, distribution och användning av energi i Afghanistan, inbegripet men inte begränsat till följande:

- a) Främjande av energi från förnybara källor och effektiv energianvändning.
- b) Fördjupat tekniskt samarbete.
- c) Yrkesutbildning.

2. Parterna erkänner att en öppen, icke diskriminerande och icke snedvriden, regelstyrd ram är det bästa sättet att skapa förutsättningar som gynnar utländska direktinvesteringar i energisektorn.

Artikel 40

Transporter

Parterna är överens om att samarbeta aktivt på områden av gemensamt intresse och med avseende på alla transportsätt, särskilt luftfarten, och intermodala anslutningar, för att bland annat

- a) underlätta rörligheten för varor och passagerare,
- b) säkerställa säkerhet, trygghet och miljöskydd,
- c) utbilda personal, och
- d) öka investeringsmöjligheterna, med syfte att främja ekonomisk utveckling genom förbättrade transportförbindelser i hela regionen.

Artikel 41

Sysselsättning och social utveckling

1. Inom ramen för tillämpningen av artikel 12 är parterna överens om att samarbeta inom områdena sysselsättning och social utveckling, inbegripet arbetsmarknadsutveckling och ungdomssysselsättning, hälsa och säkerhet på arbetsplatsen, jämställdhet mellan kvinnor och män samt anständigt arbete.

2. Samarbetet får ta sig uttryck bland annat i särskilda program och projekt enligt överenskommelse mellan parterna och i dialog, samarbete och initiativ i frågor av gemensamt intresse på bilateral eller multilateral nivå, t.ex. inom ramen för ILO.

Artikel 42

Jordbruk, landsbygdsutveckling, boskap och bevattning

RP 80/2018 rd

Parterna är överens om att samarbeta i syfte att utveckla Afghanistans kapacitet inom områdena jordbruk, djurhållning och försörjning på landsbygden. Samarbetet ska inbegripa följande:

- a) Jordbrukspolitik och produktivitetsökning som syftar till att trygga livsmedelsförsörjning.
- b) I enlighet med avdelning IV, möjligheter att underlätta handeln för jordbruksföretag och handeln med jordbruksprodukter, inklusive handeln med växter, djur, boskap och produkter av dessa, i syfte att ytterligare utveckla industrier med huvudsaklig inriktning på landsbygden.
- c) Djurs och boskaps välbefinnande.
- d) Landsbygdsutveckling.
- e) Utbyte av erfarenheter och nätverk för samarbete mellan lokala eller ekonomiska aktörer på särskilda områden som forskning och tekniköverföring.
- f) Utveckling av politiken när det gäller hälsa och kvalitet hos växter, djur och boskap.
- g) Förslag och initiativ till samarbete som läggs fram för internationella jordbruksorganisationer.
- h) Utveckling av ett hållbart och miljövänligt jordbruk, inbegripet växtodling, biobränslen och överföring av bioteknik.
- i) Växtförädlingskydd, fröteknik och bioteknik i jordbruket.
- j) Utveckling av databaser och informationsnätverk för jordbruk och boskapsskötsel.
- k) Utbildning på jordbruksområdet och det veterinära området.

Artikel 43

Miljö och klimatförändring

1. Parterna ska samarbeta i syfte att bistå Afghanistan i arbetet med att införa en hög miljöskyddsnivå och främja bevarande och förvaltning av naturresurser och biologisk mångfald, inbegripet skogar, för att främja en hållbar utveckling samt anpassning till och begränsning av klimatförändringar.
2. Parterna strävar efter att främja att multilaterala avtal på miljö- och klimatförändringsområdet ratificeras, genomförs och följs.
3. Parterna strävar efter att öka samarbetet rörande anpassning till och begränsning av klimatförändringar, med särskild tonvikt på vattenresurserna.

Artikel 44

Folkhälsa

Parterna är överens om att samarbetet ska omfatta hälso- och sjukvårdsreformer och förebyggande och kontroll av allvarliga sjukdomar, också genom att främja genomförandet av internationella överenskommelser på hälso- och sjukvårdsområdet. Det ska även omfatta insatser

för att öka tillgången till grundläggande hälso- och sjukvård i Afghanistan, förbättra kvaliteten på hälso- och sjukvårdstjänster för utsatta grupper, i synnerhet kvinnor och barn, öka tillgången till rent vatten och sanitär utrustning och främja hygien.

Artikel 45

Kultur

1. Parterna är överens om att främja samarbetet på det kulturella området för att öka den ömsesidiga förståelsen och kunskapen om sina respektive kulturer. I detta syfte ska parterna stödja och främja relevanta insatser från det civila samhället. De ska respektera den kulturella mångfalden.
2. Parterna ska sträva efter att vidta lämpliga åtgärder för att främja kulturellt utbyte och genomföra gemensamma initiativ inom olika kulturområden, däribland samarbete för att bevara kulturarv.
3. Parterna är överens om att samråda och samarbeta i relevanta internationella forum, såsom Unesco, för att verka för gemensamma mål och främja den kulturella mångfalden och skyddet av kulturarvet. När det gäller kulturell mångfald är parterna också överens om att främja genomförandet av Unescos konvention från 2005 om skydd för och främjande av mångfalden av kulturyttringar.

Artikel 46

Informationssamhället

Parterna är medvetna om att informations- och kommunikationsteknik (IKT) är ett centralt inslag i det moderna livet och av vital betydelse för ekonomisk och social utveckling och är därför överens om att utbyta synpunkter om sina respektive strategier på detta område med sikte på att främja ekonomisk utveckling, inklusive tillgång till denna teknik för utbildning och forskning. De ska på lämpligt sätt överväga hur man bäst kan samarbeta på detta område, särskilt när det gäller handel med IKT-produkter, reglering av elektronisk kommunikation och andra frågor som rör informationssamhället.

Artikel 47

Audiovisuell politik och mediepolitik

Parterna kommer att uppmuntra, stödja och underlätta utbyte, samarbete och dialog mellan sina berörda institutioner och aktörer på det audiovisuella området och på medieområdet. De är överens om att upprätta en regelbunden dialog på dessa områden.

AVDELNING VII

REGIONALT SAMARBETE

Artikel 48

Regionalt samarbete

1. Parterna erkänner att regionala samarbetsinitiativ krävs för att återställa Afghanistans ställning som en bro mellan Centralasien, södra Asien och Mellanöstern och att stimulera ekono-

misk tillväxt och politisk stabilitet i regionen. I detta syfte är de överens om att samarbeta för att främja regionalt samarbete genom åtgärder som stöder den afghanska regeringens ansträngningar för att bygga upp kapacitet, särskilt utrikesministeriets. Förbättrad kapacitet kommer att göra det möjligt för regeringen att spela en större roll i olika regionala organisationer, processer och forum. Detta samarbete får inbegripa kapacitetsuppbyggande och förtroendeuppbyggande åtgärder såsom utbildningsprogram, workshoppar och seminarier, utbyten av experter, studier och annan verksamhet som parterna kommer överens om.

2. Parterna lovordar och bekräftar på nytt sitt stöd för Istanbulprocessen som ett viktigt initiativ för att främja det politiska samarbetet mellan Afghanistan och dess grannländer, bland annat genom förtroendeuppbyggande åtgärder, såsom överenskoms vid ministerkonferensen inom Heart of Asia-processen i Kabul den 14 juni 2012. Unionen ska stödja Afghanistans ansträngningar för att säkerställa ett effektivt genomförande av förtroendeuppbyggande åtgärder och andra regionala åtaganden.

3. Parterna är vidare överens om att främja regionalt samarbete genom sina diplomatiska kontakter och i de regionala forum där de deltar.

AVDELNING VIII

INSTITUTIONELL RAM

Artikel 49

Gemensam kommitté

1. Härmed inrättas en gemensam kommitté, bestående av företrädare för parterna på högsta möjliga nivå, vars uppgifter ska vara följande:

- a) Säkerställa att detta avtal fungerar och genomförs korrekt.
- b) Fastställa prioriteringar i förhållande till målen för detta avtal.
- c) Övervaka utvecklingen av de övergripande förbindelserna mellan parterna och utfärda rekommendationer för hur målen för detta avtal ska uppnås.
- d) Vid behov begära information från kommittéer och andra organ som inrättats inom ramen för andra avtal mellan parterna samt beakta rapporter som lagts fram av sådana kommittéer och andra organ.
- e) Utbyta åsikter och lägga fram förslag i alla frågor av gemensamt intresse, även framtida åtgärder och tillgängliga resurser för att genomföra dem.
- f) Lösa meningsskiljaktigheter som uppstår i samband med tillämpningen eller tolkningen av detta avtal.
- g) Gå igenom all information som läggs fram av någondera parten när det gäller fullgörande av skyldigheter och samråda för att enas om lösningar på eventuella skiljaktigheter i enlighet med artikel 54.

2. Gemensamma kommittén ska normalt sammanträda växelvis i Kabul och Bryssel, på datum som ska fastställas genom ömsesidig överenskommelse. Extra sammanträden i gemensamma kommittén får sammankallas genom överenskommelse mellan parterna. Ordförandeskapet i

gemensamma kommittén ska innehas växelvis av de båda parterna. Dagordningen för möten i gemensamma kommittén ska fastställas genom överenskommelse mellan parterna.

3. Gemensamma kommittén får fatta beslut om att upprätta särskilda kommittéer eller arbetsgrupper som ska bistå den vid fullgörandet av dess uppgifter. Den ska fastställa sammansättningen av och uppgifterna för alla sådana kommittéer eller grupper och hur dessa bör fungera.

4. Gemensamma kommittén ska säkerställa att varje sektorsavtal eller sektorsprotokoll som parterna ingår inom ramen för detta avtal fungerar korrekt.

5. Gemensamma kommittén ska anta sin egen arbetsordning.

AVDELNING IX

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 50

Resurser för samarbete

I den mån deras respektive lagar, förfaranden och resurser så tillåter ska unionen förse Afghanistan med tekniskt och finansiellt bistånd för att genomföra det samarbete som fastställs i detta avtal, och Afghanistan ska tillhandahålla nödvändiga resurser, inklusive finansiella resurser, för att se till att de överenskomna målen uppnås.

Artikel 51

Samarbete mot bedrägerier

1. Parterna ska genomföra det finansiella biståndet i enlighet med principerna om sund ekonomisk förvaltning och samarbete för att skydda sina ekonomiska intressen. De ska vidta effektiva åtgärder för att förhindra och bekämpa bedrägeri, korruption och annan olaglig verksamhet som skadar deras ekonomiska intressen.

2. Alla andra avtal eller finansieringsinstrument som kan komma att ingås mellan parterna under detta avtals genomförande ska innehålla specifika klausuler om ekonomiskt samarbete som ska inbegripa granskningar på plats, inspektioner, kontroller och bedrägeribekämpningsåtgärder, bland annat sådana som vidtas av Europeiska revisionsrätten och Europeiska byrån för bedrägeribekämpning.

3. För korrekt tillämpning av denna artikel ska parternas behöriga myndigheter utbyta information med varandra och, om endera parten så begär, hålla samråd i enlighet med den relevanta lagstiftning.

4. Myndigheterna i Afghanistan ska regelbundet kontrollera att de insatser som finansierats med unionsmedel har genomförts korrekt. De ska vidta lämpliga åtgärder för att förhindra bedrägeri, korruption och annan olaglig verksamhet som påverkar dessa medel. De ska underätta kommissionen om alla sådana åtgärder.

5. De afghanska myndigheterna ska utan dröjsmål till Europeiska kommissionen överlämna all information som kommer till deras kännedom om misstänkta eller faktiska fall av bedrägeri, korruption eller annan olaglig verksamhet i samband med genomförandet av unionsmedel. Vid misstanke om bedrägeri eller korruption ska Europeiska byrån för bedrägeribekämpning också

underrättas. De afghanska myndigheterna ska också underrätta Europeiska kommissionen om alla åtgärder som vidtas i samband med sakuppgifter som anmäls i enlighet med denna punkt.

6. De afghanska myndigheterna ska se till att utreda och lagföra misstänkta och faktiska fall av bedrägeri, korruption och annan olaglig verksamhet som skadar unionens medel. När så är lämpligt får Europeiska byrån för bedrägeribekämpning bistå de behöriga afghanska myndigheterna i denna uppgift.

7. I enlighet med unionslagstiftningen, och uteslutande för att skydda unionens finansiella intressen, ska Europeiska bedrägeribekämpningsbyrån på begäran få tillstånd att utföra kontroller på plats och inspektioner i Afghanistan. Dessa ska förberedas och genomföras i nära samarbete med de behöriga afghanska myndigheterna. De afghanska myndigheterna ska förse Europeiska bedrägeribekämpningsbyrån med all hjälp som den behöver för att kunna fullgöra sina skyldigheter.

8. Europeiska byrån för bedrägeribekämpning får komma överens med de behöriga afghanska myndigheterna om ytterligare samarbete på området bedrägeribekämpning, inklusive ingående av operativa överenskommelser.

Artikel 52

Avtalets framtida utveckling

Vardera parten får framföra förslag om att utvidga räckvidden för samarbetet enligt avtalet, med beaktande av de erfarenheter som gjorts i samband med tillämpningen av avtalet.

Artikel 53

Andra avtal

1. Utan att det påverkar tillämpningen av de relevanta bestämmelserna i fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt får varken detta avtal eller någon åtgärd som vidtas inom ramen för detta avtal påverka Europeiska unionens medlemsstaters befogenheter att ingå bilateralt samarbete med Afghanistan eller att, när så är lämpligt, ingå bilaterala avtal och samarbetsavtal med Afghanistan. Detta avtal ska inte påverka tillämpningen eller genomförandet av åtaganden som respektive part gör inom ramen för sina förbindelser med tredje part.

2. Parterna får komplettera detta avtal genom att ingå särskilda avtal på de samarbetsområden som faller inom ramen för avtalet. Sådana särskilda avtal ska anses utgöra en integrerad del av de samlade bilaterala förbindelserna enligt det här avtalet och utgöra en del av en gemensam institutionell ram.

Artikel 54

Fullgörande av skyldigheter

1. Var och en av parterna får till gemensamma kommittén hänskjuta alla tvister avseende tillämpningen eller tolkningen av detta avtal.

2. Om endera parten anser att den andra parten har underlåtit att uppfylla någon av sina skyldigheter enligt detta avtal, får den vidta lämpliga åtgärder med avseende på detta avtal eller varje sådant särskilt avtal som avses i artikel 53.2.

3. Utom i särskilt brådiskande fall ska den dessförinnan förse gemensamma kommittén med alla relevanta uppgifter som krävs för att göra en noggrann granskning av situationen i syfte att finna en lösning som är godtagbar för båda parterna.

4. Vid valet av lämpliga åtgärder ska sådana åtgärder prioriteras som i så liten utsträckning som möjligt stör tillämpningen av detta avtal eller sådana särskilda avtal som avses i artikel 53.2. Åtgärderna ska anmälas omedelbart till den andra parten och ska bli föremål för samråd i gemensamma kommittén om den parten så begär.

5. För den korrekta tolkningen och den praktiska tillämpningen av detta avtal är parterna överens om att begreppet i särskilt brådiskande fall i punkt 3 avser fall då en av parterna har begått en väsentlig överträdelse av detta avtal. En väsentlig överträdelse av detta avtal består av

- a) en vägran att fullgöra avtalet utan stöd av allmänna regler i internationell rätt, eller
- b) en överträdelse av någon av de väsentliga delar av detta avtal som avses i artiklarna 2.3 och 9.2.

Artikel 55

Hjälpmedel

I syfte att underlätta samarbetet inom ramen för detta avtal är parterna överens om att ge tjänstemän och experter som deltar i genomförandet av samarbetet de hjälpmedel som de behöver för att utföra sina uppgifter, i enlighet med parternas respektive interna regler och föreskrifter.

Artikel 56

Säkerhetsintressen och utlämnande av information

- 1. Bestämmelserna i detta avtal ska inte påverka parternas respektive lagar och andra författningar om allmänhetens tillgång till officiella handlingar.
- 2. Ingen bestämmelse i detta avtal ska tolkas som ett krav på någon av parterna att lämna ut sådana utgifter som, om de röjs, ställer väsentliga säkerhetsintressen på spel.
- 3. Parterna bekräftar på nytt sitt åtagande att skydda alla säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter som mottagits inom ramen för deras samarbete.

Artikel 57

Definition av parterna

I detta avtal avses med begreppet parterna unionen eller dess medlemsstater, eller unionen och dess medlemsstater, i enlighet med deras respektive befogenheter, å ena sidan, och Afghanistan, å andra sidan.

Artikel 58

Territoriell tillämpning

Detta avtal ska tillämpas på de territorier där fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt är tillämpliga, på de villkor som fastställs i de fördragen, och på Afghanistan's territorium.

Artikel 59

Ikraftträdande, provisorisk tillämpning, giltighetstid och uppsägning

1. Detta avtal träder i kraft den första dagen i den andra månaden efter den dag då parterna till varandra anmäler att de rättsliga förfaranden som är nödvändiga för detta ändamål har slutförts.
2. Utan hinder av vad som sägs i punkt 1 är unionen och Afghanistan överens om att provisoriskt tillämpa delar av detta avtal enligt unionens angivelser i enlighet med punkt 3, och i enlighet med deras respektive tillämpliga interna förfaranden och lagstiftning.
3. Den provisoriska tillämpningen får verkan den första dagen i den andra månaden efter dagen för mottagandet av
 - a) unionens anmälan om att de förfaranden som är nödvändiga för detta ändamål har slutförts med angivande av vilka delar av avtalet som ska tillämpas provisoriskt, och
 - b) Afghanistans ratificeringsinstrument som deponerats i enlighet med landets förfaranden och tillämplig lagstiftning.
4. Detta avtal ska inledningsvis gälla för en period om tio år. Det ska automatiskt förlängas med ytterligare perioder på fem år, om inte en part sex månader innan det upphör att gälla skriftligen anmäler sin avsikt att inte förlänga det.
5. Eventuella ändringar av detta avtal ska ske genom överenskommelse mellan parterna och träder i kraft först efter det att parterna har underrättat varandra om att de rättsliga förfaranden som är nödvändiga för detta ändamål har slutförts.
6. Var och en av parterna får säga upp detta avtal genom att skriftligen underrätta den andra parten om detta sex månader i förväg. Denna uppsägning ska träda i kraft sex månader efter det att den andra parten har mottagit underrättelsen.
7. Anmälningar i enlighet med denna artikel ska göras till Europeiska unionens råds generalsekretariat eller Afghanistans utrikesministerium, allt efter omständigheterna.

Artikel 60

Giltiga texter

Detta avtal är upprättat i två exemplar på bulgariska, danska, engelska, estniska, finska, franska, grekiska, italienska, lettiska, litauiska, maltesiska, nederländska, polska, portugisiska, rumänska, slovakiska, slovenska, spanska, svenska, tjeckiska, tyska, ungerska, pashto och dari, vilka alla texter är lika giltiga.